

©Documentul a fost pus la dispoziție cu sprijinul Consiliului Superior al Magistraturii din România (www.csm1909.ro) și R.A. „Monitorul Oficial” (www.monitoruloficial.ro). Permiseunea de a republica această traducere a fost acordată exclusiv în scopul includerii sale în baza de date HUDOC.

©The document was made available with the support of the Superior Council of Magistracy of Romania (www.csm1909.ro) and R.A. „Monitorul Oficial” (www.monitoruloficial.ro). Permission to re-publish this translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court’s database HUDOC.

Publicată în : MONITORUL OFICIAL nr. 278 din 26 aprilie 2012
Emitent CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI

CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI
SECȚIA A TREIA

HOTĂRÂREA
din 15 martie 2011, definitivă la 15 iunie 2011,

în Cauza Begu împotriva României

(Cererea nr. 20448/02)

Hotărârea devine definitivă în condițiile prevăzute la art. 44 § 2 din Convenție. Aceasta poate suferi modificări de formă.

În Cauza Begu împotriva României,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a treia), reunită într-o cameră compusă din: Josep Casadevall, președinte, Corneliu Bîrsan, Egbert Myjer, Ján Šikuta, Ineta Ziemele, Nona Tsotsoria, Kristina Pardalos, judecători, și Santiago Quesada, grefier de secție,

după ce a deliberat în camera de consiliu, la 8 februarie 2011,

pronunță prezenta hotărâre, adoptată la aceeași dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află Cererea nr. 20.448/02 îndreptată împotriva României, prin care un resortisant al acestui stat, Ion Begu (*reclamantul*), a sesizat Curtea la 15 aprilie 2002 în temeiul art. 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (*Convenția*).

2. Reclamantul a fost reprezentat de Dumitru Rădescu, avocat în București. Guvernul român (*Guvernul*) este reprezentat de agentul guvernamental Răzvan-Horațiu Radu, din cadrul Ministerului Afacerilor Externe.

3. Reclamantul se plânge, în special, de nelegalitatea arestării sale preventive, de caracterul inechitabil al procesului penal împotriva sa, de nerespectarea dreptului său la prezumția de nevinovăție, de încălcarea dreptului său la respectarea vieții private și a dreptului la respectarea bunurilor sale.

4. La 12 mai 2006, președintele Secției a treia a hotărât să comunice Guvernului cererea. În conformitate cu art. 29 § 1 din Convenție, acesta a hotărât, de asemenea, că admisibilitatea și fondul cauzei vor fi examinate împreună.

ÎN FAPT

I. Circumstanțele cauzei

5. Reclamantul s-a născut în 1975 și locuiește în Caracal.

6. Reclamantul a fost ofițer de poliție judiciară la Secția 11 Poliție din București.

A. Originea cauzei

7. La 28 iunie 2001, mai multe persoane au depus plângere împotriva lui B.E. pentru înșelăciune și sechestrare de persoane. Reclamantul a dat curs plângerilor și a început cercetarea penală. La 29 iunie 2001, acesta a solicitat reținerea lui B.E. Avocatul lui B.E. i-a cerut să nu ia măsura reținerii și s-a angajat ca părinții lui B.E. să ofere despăgubiri persoanelor care au depus plângere împotriva fiicei lor. Superiorii reclamantului au aprobat decizia de lăsare în libertate a lui B.E., cu condiția acoperirii prejudiciului suferit de autorii plângerii.

8. Mai târziu în decursul aceleiași zile, părinții lui B.E. au adus la poliție o sumă de bani, pe care reclamantul a predat-o apoi victimelor. B.E. a fost pusă în libertate și chemată duminică, 1 iulie 2001, ora 16,30, pentru o nouă audiere în prezența avocatului său. Înainte de a-i da drumul, 3 ofițeri de poliție, printre care și reclamantul, i-au cerut 600 de dolari americani (*USD*) ca să nu dispună arestarea ei preventivă și o sumă mai mare ca să facă „dispărut” dosarul de cercetare penală deschis împotriva ei. Aceștia i-au cerut să le predea banii la 1 iulie 2001, înainte de interogatoriul ei.

9. La 30 iunie 2001, B.E. a denunțat poliției faptul că 3 ofițeri de la Secția 11 Poliție din București, și anume V.N., L.F. și reclamantul, i-au cerut bani ca să nu dispună arestarea ei preventivă. Declarația lui B.E. a fost înregistrată la poliție la 2 iulie 2001.

10. În baza declarației lui B.E., poliția a decis, la 1 iulie 2001, să organizeze un flagrant pentru a-i surprinde asupra faptului pe polițiștii respectivi. În acest scop, suma de 600 USD pe care B.E. trebuia să o predea polițiștilor a fost tratată cu o substanță fluorescentă.

11. La 1 iulie 2001, reclamantul a venit la sediul poliției, deși nu era de serviciu în ziua respectivă. B.E. s-a prezentat la poliție fără avocatul său, s-a întâlnit cu reclamantul și i-a dat banii. B.E. a înregistrat pe ascuns discuția cu reclamantul, însă cu acordul prealabil al parchetului.

12. După întâlnirea cu B.E., reclamantul a plecat la cumpărături.

B. Percheziția reclamantului

13. La 1 iulie 2001, ora 18,30, reclamantul a revenit la sediul poliției. A fost condus în biroul comandantului poliției, unde procurorul însărcinat cu cercetarea, în prezența unor martori asistenți, l-a informat că va proceda la percheziția corporală și a mașinii lui, pe motiv că era bănuît că ar fi primit bani din partea lui B.E.

14. Reclamantul a solicitat ca T.C., avocatul său ales, să fie prezent. Procurorul a decis ca reclamantul să fie asistat de un avocat din oficiu în acest sens. Procurorul l-a sunat de pe telefonul mobil pe avocatul din oficiu și i-a cerut să îl apere pe reclamant.

15. În urma percheziției corporale a reclamantului, polițiștii au găsit asupra acestuia un set de 5 chei, precum și o cartelă de acces magnetică. Suma de 600 USD nu a fost găsită asupra reclamantului. Aceștia au cercetat automobilul reclamantului cu o lampă cu ultraviolete și nu au găsit nicio urmă de substanță fluorescentă. În jurul orei 20,30, polițiștii au studiat în biroul comandantului poliției, în semiîntuneric, obiectele confiscate din automobilul reclamantului. De această dată, au constatat existența unor urme de substanță fluorescentă pe unele obiecte găsite. Aceștia au examinat încălțăminte și îmbrăcăminte a reclamantului cu o lampă UV. Au găsit urme de substanță fluorescentă pe pantoful stâng, precum și pe un șiret de la pantoful celălalt. Examinarea bancnotelor găsite asupra reclamantului a scos la iveală urme de substanță fluorescentă. Urme asemănătoare au fost găsite în interiorul buzunarelor reclamantului. Examinarea obiectelor găsite asupra reclamantului și în automobil a fost filmată de organele de cercetare.

16. Procesul-verbal al percheziției corporale a reclamantului, întocmit la 1 iulie 2001, ora 24,00, semnat de acesta, menționează în introducere că acesta făcea obiectul unei cercetări în urma denunțului făcut de B.E. și consimțise la percheziția corporală. Reclamantul a formulat obiecțiuni în procesul-verbal, precizând că urmele de substanță fluorescentă nu fuseseră identificate în timpul primei examinări a obiectelor și că apăruseră abia după ce organele de cercetare atinseseră obiectele respective cu mâinile lor. Acesta a mai precizat că nu și-a dat acordul explicit pentru efectuarea percheziției corporale. Interogat de procuror cu privire la prezența lui la sediul poliției la 1 iulie 2001, deși nu era de serviciu, reclamantul a declarat că știa că B.E. fusese convocată în acea zi de colegul său L.F. și că dorea să se asigure personal de prezența ei. Acesta a adăugat că a revenit la poliție la 18,30, după curățarea automobilului său, pentru a se spăla pe mâini.

17. În noaptea de 1 spre 2 iulie 2001, un avocat ales de soția reclamantului s-a prezentat la parchet în vederea apărării lui.

C. Percheziția domiciliului reclamantului

18. La 3 iulie 2001, ora 0,50, s-a efectuat o percheziție la domiciliul reclamantului. Reprezentanții parchetului au găsit o cartelă SIM de telefon mobil, un magnetoscop, un dictafon și o casetă audio, precum și documente de lucru. La aceeași dată, obiectele au fost trimise serviciului de control al Poliției Capitalei pentru verificare. S-a întocmit un proces-verbal cu toate obiectele reclamantului puse sub sigiliu, respectiv documente de lucru, un dictafon și o casetă audio. Obiectele au fost desigilate în prezența reclamantului și a avocatului său, care nu au formulat obiecții.

19. În rechizitoriul din 14 decembrie 2001, prin care se dispunea trimiterea în judecată a reclamantului, parchetul a notat că, în urma percheziției domiciliare, organele de anchetă nu au găsit indicii sau probe pentru prezenta cauză. În Hotărârea din 7 iunie 2002 de condamnare a reclamantului în primă instanță (*infra*, pct. 50), Tribunalul Militar Teritorial București (*tribunalul militar*) a reținut că, în urma percheziției efectuate la domiciliul reclamantului, nu s-au găsit indicii sau probe relevante pentru cauză.

20. În timpul procesului penal, în motivele de apel, reclamantul a declarat că tribunalul militar nu a luat o decizie referitoare la obiectele puse sub sigiliu în urma percheziției. Acesta a precizat că, întrucât obiectele respective nu fuseseră folosite la săvârșirea unei infracțiuni sau nu fuseseră obținute în urma unei infracțiuni, se impunea restituirea lor. Acesta a adăugat că unele dintre obiecte, precum cartela SIM de telefon mobil, își pierdeau valoarea odată cu trecerea timpului. Curtea militară de apel nu a răspuns la motivele reclamantului în Hotărârea din 22 ianuarie 2003. În recurs, prin observațiile scrise depuse la dosar la 18 noiembrie 2003, reclamantul a denunțat, în temeiul art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, încălcarea dreptului său la respectarea bunurilor sale, declarând că, în pofida cererii sale, obiectele puse sub sigiliu în urma percheziției nu i-au fost restituite. Înalta Curte de Casație și Justiție nu a examinat acest capăt de cerere în Hotărârea definitivă din 22 decembrie 2003.

D. Arestarea preventivă a reclamantului

1. Arestarea preventivă a reclamantului

21. În urma percheziției domiciliare, reclamantul a fost dus la parchetul militar, unde a fost audiat de procurori. În preambulul declarației reclamantului se preciza că acesta fusese informat cu privire la drepturile sale procedurale și infracțiunea de care era învinuit. I s-a prezentat un rezumat al faptelor, și anume că la data de 29 iunie 2001, în calitatea sa de ofițer de poliție judiciară, i-a cerut lui B.E. suma de 600 USD, plătită de aceasta la 1 iulie 2001, ca să nu fie reținută de poliție. Declarația a fost semnată de reclamant și avocatul său.

22. Tot la 2 iulie 2001, în temeiul art. 148 lit. h) din Codul de procedură penală (*C. proc. pen.*), procurorul a dispus măsura arestării preventive a reclamantului pentru 30 de zile. Pe numele reclamantului s-a emis un mandat de arestare. Acesta din urmă nu a primit nicio copie a mandatului sau a ordonanței în cauză. V.N. și L.F. au fost cercetați și arestați preventiv pentru aceleași fapte.

23. La ora 15,40, reclamantul a fost depus în Centrul de arest preventiv din cadrul Inspectoratului General al Poliției. În temeiul art. 137¹ din C. proc. pen., procurorul militar l-a

informat de îndată cu privire la motivele arestării sale, așa cum reiese din procesul-verbal întocmit în acest sens și semnat de reclamant și avocatul său. Procesul-verbal includea un rezumat al faptelor de care reclamantul era învinuit și care justificau arestarea sa preventivă, precum și încadrarea lor juridică.

24. Formalitățile au durat o oră, după care reclamantul a putut dormi pentru prima oară de la arestarea sa. În dimineața zilei de 3 iulie 2001 a primit prima masă de la arestarea sa.

25. Reclamantul a contestat măsura arestării preventive dispusă împotriva lui. Prin Hotărârea din 10 iulie 2001, tribunalul militar a respins plângerea reclamantului pe motiv că niciuna dintre cauzele de nulitate invocate nu erau întemeiate și că măsura arestării preventive era întemeiată. În urma recursului reclamantului, prin Hotărârea definitivă din 17 iulie 2001, curtea militară de apel a confirmat temeinicia hotărârii menționate.

2. Prelungirea arestării preventive

26. Prin hotărârile din 27 iulie și 21 august 2001, tribunalul militar a prelungit arestarea preventivă a reclamantului și a celorlalți 2 inculpați, invocând statutul de polițist al acestora și faptul că odată puși în libertate ar putea influența martorii care trebuiau audiați în procedură și care erau polițiști din cadrul aceleiași secții de poliție. Tribunalul a concluzionat că temeiurile care au determinat arestarea preventivă a acuzaților nu s-au schimbat. Recursurile reclamantului împotriva acestor hotărâri au fost respinse de curtea militară de apel.

27. La 14 septembrie 2001, tribunalul militar a respins cererea de punere în libertate a reclamantului pe motiv că temeiurile care au determinat arestarea sa se mențin. La 18 octombrie 2001, curtea militară de apel a respins recursul reclamantului și a confirmat, cu aceeași motivare, arestarea preventivă.

28. La 19 noiembrie 2001, tribunalul militar a prelungit din nou arestarea preventivă a inculpaților, cu o motivare individuală, declarând că „faptele fuseseră mediatizate și avuseseră un impact negativ asupra opiniei publice, în legătură cu modul în care niște polițiști au înțeles să își exercite profesia“. Curtea militară de apel a respins, ca nefondat, recursul reclamantului împotriva acestei hotărâri.

29. Prin încheierile din 18 decembrie 2001, 14 ianuarie, 12 februarie, 6 și 23 martie, precum și 17 aprilie 2002, tribunalul militar a prelungit arestarea preventivă a inculpaților. Instanța a reținut temeiuri similare pentru prelungirea măsurii, și anume că pedeapsa prevăzută de lege pentru faptele imputate este mai mare de 2 ani, că faptele incriminate prezintă un grad sporit de pericol, că buna desfășurare a anchetei și administrarea anumitor probe o impun și că temeiurile care au determinat măsura nu s-au schimbat. Instanța a invocat totodată statutul de polițist al inculpaților.

30. Prin hotărârile definitive din 8 ianuarie, 19 februarie, 14 și 28 martie, 16 aprilie și 16 mai 2002, curtea militară de apel a respins, ca nefondate, recursurile reclamantului împotriva hotărârilor respective.

31. La 17 mai 2002, reclamantul a înaintat tribunalului militar o cerere de liberare provizorie sub control judiciar. Printr-o hotărâre din 29 mai 2002, tribunalul a declarat cererea inadmisibilă pe motiv că cercetarea judecătorească împotriva acestuia se încheiase la aceeași dată și că o cerere de liberare provizorie sub control judiciar era admisibilă numai înainte de încheierea cercetării. Prin Hotărârea din 20 iunie 2002, curtea militară de apel a respins recursul reclamantului ca nefondat.

32. Prin Hotărârea din 7 iunie 2002, tribunalul militar a prelungit arestarea preventivă a reclamantului. Reclamantul a atacat hotărârea la curtea militară de apel, contestând dispoziția din hotărârea menționată anterior prin care se prelungea arestarea preventivă. Curtea de apel nu a examinat acest recurs al reclamantului decât în cadrul examinării apelului acestuia privind fondul acuzației penale.

33. Prin hotărârile din 19 iulie și 10 septembrie 2002, curtea militară de apel a prelungit arestarea preventivă a reclamantului. Acțiunile reclamantului împotriva acestor hotărâri au fost declarate inadmisibile de Curtea Supremă de Justiție, la date neprecizate.

3. Prelungirea arestării preventive a reclamantului în ședința din 13 februarie 2002

34. La 8 februarie 2002, avocatul ales al reclamantului a depus la tribunalul militar o cerere de amânare a termenului prevăzut pentru 13 februarie 2002 pe motiv că, în perioada 9-14 februarie 2002, se afla în imposibilitatea de a se prezenta la audiere.

35. În ședința din 13 februarie 2002, tribunalul militar a respins cererea de amânare, precizând că, în temeiul dispozițiilor legale privind statutul avocaților, în cazul în care acesta se află în imposibilitatea de a-și exercita atribuțiile, are obligația de a asigura substituirea sa de către alt avocat. Tribunalul militar a numit un avocat din oficiu pentru a-l apăra pe reclamant și a amânat cauza până la finalul ședinței, pentru a-i da acestuia posibilitatea să studieze dosarul.

36. La reluarea dezbaterilor, avocatul din oficiu a solicitat punerea în libertate a reclamantului. Instanța a dat cuvântul reclamantului, care a subscris la argumentele formulate de avocatul din oficiu.

37. Prin încheierea adoptată la aceeași dată, tribunalul a prelungit arestarea preventivă a reclamantului.

38. Acesta din urmă, asistat de avocatul ales, a atacat hotărârea, solicitând punerea sa în libertate. Acesta a invocat durata excesivă a procedurii, caracterul inechitabil al procedurii și faptul că trebuia să se însoare în curând. La 14 martie 2002, în ședința privind recursul în fața curții militare de apel, reclamantul a fost prezent și reprezentat de avocatul său ales. Prin hotărârea definitivă adoptată la aceeași dată, curtea militară de apel a respins recursul reclamantului ca nefondat.

E. Declarația prim-ministrului

39. La 6 iulie 2001, în cadrul unei teleconferințe cu prefecții, prim-ministrul a abordat problema „disciplinei în cadrul Poliției Române”, prezentând exemple, dar fără a da nume. Acesta a declarat:

„Nu pot accepta [existența unor] încălcări grave ale legilor țării, ca de exemplu cei doi ofițeri de la Secția 11 Poliție București care au fost prinși în flagrant delict de luare de mită.”

40. La 7 iulie 2001, afirmațiile prim-ministrului au fost preluate de două ziare locale, „Monitorul de Cluj” și „Monitorul de Brașov”.

41. În săptămâna 16-22 iulie 2001, jurnalul național „Cotidianul” a publicat un articol intitulat „Conducerea Secției 11 Poliție București a fost destituită”. Articolul preciza că „doi ofițeri din direcția cercetări penale din cadrul Secției 11 au cerut și au primit mită de 600 USD de la o persoană acuzată de înșelăciune” și că „ofițerii ceruseră banii ca să propună neînceperea urmăririi penale” persoanei respective.

F. Procesul penal împotriva reclamantului

42. La 2 iulie 2001, s-a început urmărirea penală împotriva reclamantului pentru infracțiunea de luare de mită. La 9 august 2001, parchetul militar a prezentat reclamantului, în prezența avocatului, materialul de urmărire penală.

43. Prin rechizitoriul din 15 august 2001, parchetul militar i-a trimis în judecată pe reclamant, V.N. și L.F., pentru luare de mită, în fața tribunalului militar. Decizia a fost întemeiată în principal pe denunțul făcut de B.E., declarațiile martorilor, procesele-verbale de constatare a flagrantului delict și de percheziție corporală și domiciliară, precum și pe transcrierea înregistrării conversației reclamantului cu B.E. din 1 iulie 2001.

1. Procedura în primă instanță în fața tribunalului militar

44. La 14 septembrie 2001, tribunalul militar a restituit cauza la parchet, pe motiv că inculpații nu au fost informați decât despre arestarea lor, nu și despre faptele de care erau acuzați, și faptul că nu au fost audiați în calitate de inculpați. Actul de inculpare i-a fost prezentat din nou reclamantului în noiembrie 2001.

45. Prin rechizitoriul din 4 decembrie 2001, parchetul i-a retrimis în judecată pe cei 3 ofițeri pentru luare de mită, în baza acelorași dovezi menționate mai sus (*supra*, pct. 42).

46. La 17 aprilie 2002, reclamantul a depus la dosar un memoriu în apărare.

47. La 26 aprilie 2002, judecătorul militar din completul de judecată format din judecător unic din cadrul tribunalului militar i-a chemat pe cei 3 inculpați și pe avocații lor în biroul său pentru vizionarea casetei cu percheziția corporală a reclamantului și ascultarea înregistrărilor depuse la dosar. Reclamantul susține că, cu această ocazie, judecătorul militar ar fi declarat că nu îi putea achita pe cei 3 inculpați din cauza presiunilor mari la care era supus și că trebuia să dea o decizie în baza unui „dosar secret”. Procurorul nu a fost prezent la această ședință.

48. În procesul-verbal întocmit în urma ședinței se preciza că inculpații au vizionat și ascultat înregistrările video și audio în cauză. Toți participanții au semnat procesul-verbal fără a consemna obiecții.

49. La 29 mai 2002, tribunalul militar l-a interogat pe martorul N.A., care a declarat că, în timpul percheziției corporale a reclamantului, a fost prezentă o persoană în haine civile. Aceasta a adăugat că reclamantul a formulat obiecții față de persoana respectivă și că procurorul militar i-a răspuns „avem un avocat“, arătând către acea persoană.

50. La 7 iunie 2002, tribunalul militar l-a condamnat pe reclamant la 3 ani de închisoare cu executare pentru luare de mită. Hotărârea a fost întemeiată pe denunțul făcut de B.E. și declarațiile părinților săi, pe procesele-verbale întocmite de poliție în urma arestării reclamantului, procesele-verbale ale confruntării reclamantului cu B.E., lista convorbirilor telefonice ale reclamantului, înregistrarea convorbirii acestuia cu B.E. din 1 iulie 2001, probele materiale ridicate în urma percheziției corporale și a percheziției automobilului, precum și pe depozițiile a 18 martori. Tribunalul a constatat că, după ce șeful secției de poliție a aprobat cercetarea în libertate a lui B.E., reclamantul și ceilalți 2 inculpați au exercitat presiuni asupra lui B.E., cerându-i o sumă de bani pentru ca aceștia să nu propună arestarea sa preventivă.

2. Procedura de apel în fața curții militare de apel

51. Reclamantul a formulat apel împotriva hotărârii respective în fața curții militare de apel, solicitând achitarea sa pe motiv că faptele de care era acuzat nu au fost dovedite cu certitudine. Acesta susținea că, la 26 aprilie 2002, tribunalul militar a decis organizarea unei audieri secrete în biroul judecătorului militar (*supra*, pct. 47), fără să fi luat în prealabil o decizie în acest sens. Din cauza acestui viciu de procedură, hotărârea pronunțată în primă instanță era lovită de nulitate. Acesta mai preciza că, deși în ședința respectivă judecătorul a făcut afirmații care îl obligau să se abțină de la judecată, acesta nu a procedat astfel. Reclamantul a indicat, pe de altă parte, că nu a depus o cerere de recuzare a judecătorului.

52. Reclamantul a afirmat că, în ședința din 17 aprilie 2002, a depus la dosar un memoriu care nu a fost pus în discuția părților. În continuare, a precizat că, în ședința din 13 februarie 2002, tribunalul militar i-a repartizat un avocat din oficiu (*supra*, pct. 35), că nu a avut posibilitatea de a adresa întrebări martorilor apărării decât în cadrul a două ședințe și că parchetul nu a solicitat o expertiză a înregistrărilor video. Acesta a mai invocat lipsa de temei legal a hotărârii pronunțate, invocând nelegalitatea anumitor probe ale acuzării și nelegalitatea percheziției corporale, efectuate în prezența unui avocat din oficiu, în condițiile în care el solicitase să fie reprezentat de un avocat ales.

53. Reclamantul a cerut efectuarea unei expertize asupra autenticității înregistrării din 1 iulie 2001. Curtea militară de apel a admis cererea și a dispus Institutului Național de Expertize Criminalistice (INEC) efectuarea unei expertize. INEC a informat curtea militară de apel că, în vederea efectuării expertizei, inculpatul trebuia să se prezinte la sediul institutului pentru prelevarea unor mostre de voce pentru comparație. În urma acestei solicitări, judecătorii cauzei, împreună cu greșierul, procurorul, reclamantul însoțit de avocatul său și

inculpatul L.F., reprezentat de avocatul său, s-au prezentat la 27 noiembrie 2002 la sediul INEC pentru prelevarea unor mostre de voce. Expertiza astfel efectuată nu a putut stabili dacă vocea înregistrată îi aparținea reclamantului.

54. La 8 ianuarie 2003, curtea militară de apel a audiat un martor al apărării, polițistul N.G., prezent la momentul percheziției corporale asupra reclamantului fără să intervină în operațiune. Întrebat cu privire la prezența și activitatea, în momentul percheziției corporale asupra reclamantului, a avocatului numit din oficiu, N.G. a declarat:

„La începutul percheziției, ofițerul Begu a fost informat că era bănuیت de comiterea unor activități infracționale. Acesta a cerut să fie asistat de un avocat, dar i s-a răspuns că un avocat era deja prezent [...]. Begu a spus că refuză să facă declarații înainte ca avocatul său să fie prezent [...] Persoana despre care vă vorbesc, despre care am aflat ulterior că este avocat, s-a implicat în activitatea de cercetare, în sensul că a susținut că erau vizibile urme de substanță fluorescentă, atingând hainele [...]. La data faptelor am crezut că era dintre colegii noștri [...]. Deși unii ofițeri și-au exprimat îndoielile privind existența urmelor, respectiva persoană insista și spunea că urmele existau cu siguranță [...]”

55. La 22 ianuarie 2003, curtea militară de apel a admis în parte apelul reclamantului și a redus pedeapsa aplicată de tribunalul militar. Instanța a considerat că, din probele depuse la dosar, reieșea că reclamantul era vinovat de faptele imputate, care au fost stabilite corect de către tribunalul militar, cu o motivare convingătoare. Aceasta a observat că motivele de apel ale reclamantului se refereau la modul de ridicare a probelor, însă acesta nu a prezentat argumente de natură să afecteze legalitatea acestora. Aceasta a mai observat că reclamantul a invocat în fața sa mai multe excepții de nulitate a actelor de procedură, care trebuiau respinse, fie pentru că nu erau fondate, fie pentru că erau inexistente în plan juridic.

56. Curtea de apel a stabilit că, deși înregistrarea din 1 iulie 2001 nu permite identificarea vocii reclamantului, răspunderea sa penală reiese din alte probe, precum declarațiile martorilor și probele materiale ridicate în urma percheziției corporale. Totuși, instanța a considerat că, în speță, se impunea aplicarea circumstanței atenuante legată de activitatea profesională foarte bună a reclamantului anterior comiterii faptelor de care era acuzat și a redus pedeapsa aplicată de tribunalul militar de la 3 ani la 2 ani de închisoare cu executare.

3. Procedura de recurs în fața Înaltei Curți de Casație și Justiție

57. În urma modificărilor legislative privind demilitarizarea poliției (*infra*, pct. 62-63), cauza a fost transferată instanțelor de drept comun.

58. Reclamantul a formulat recurs împotriva Hotărârii din 22 ianuarie 2003, solicitând achitarea sa pe motiv că faptele nu existau, reiterând în mare parte motivele de apel. Acesta a subliniat că ședințele din 26 aprilie și 27 noiembrie 2002 nu au fost publice și că în timpul percheziției corporale nu a fost asistat de un avocat ales. Acesta a adăugat că instanțele naționale nu au menționat sau respins în hotărârile lor probele administrate în apărare, că tribunalul nu a pus în discuția părților memoriul său din 17 aprilie 2002, ale cărui concluzii au

fost reluate în motivele de apel, și a contestat modul în care instanțele au interpretat probele. În subsidiar, reclamantul a solicitat achitarea sa pe motiv că elementele constitutive ale infracțiunii de luare de mită nu erau întrunite în acel caz.

59. La 1 iulie 2003, reclamantul a fost eliberat, în urma executării pedepsei.

60. Dezbaterile au avut loc în ședința din 18 noiembrie 2003. Prin Hotărârea definitivă din 22 decembrie 2003, Înalta Curte de Casație și Justiție a respins acțiunea reclamantului. Aceasta a hotărât că instanțele de grad inferior au stabilit în mod corect faptele în baza probelor depuse la dosar. Instanța a observat că, deși reclamantul neagă comiterea faptelor, săvârșirea infracțiunii este dovedită de declarația lui B.E., coroborată cu declarațiile martorilor și urmele de substanță fluorescentă găsite pe unele obiecte ale acestuia.

II. Dreptul și practica interne relevante

A. Dispozițiile relevante în materie de arestare preventivă

61. Dispozițiile relevante din C. proc. pen. privind arestarea preventivă și prelungirea acestei măsuri, astfel cum erau redactate la momentul faptelor, precum și esențialul practicii interne privind noțiunea de „pericol pentru ordinea publică” prevăzută la art. 148 lit. h) din C. proc. pen. sunt descrise în Decizia *Mujea împotriva României* [(decizie), nr. 44.696/98, 10 septembrie 2002] și în Hotărârea *Calmanovici împotriva României* (nr. 42.250/02, pct. 40-42, 1 iulie 2008).

B. Dispozițiile legale relevante în materia competenței instanțelor militare

62. La data faptelor, organizarea și funcționarea Poliției Române erau reglementate prin Legea nr. 26/1994, în temeiul căreia polițiștii aveau statut de cadre militare active. Urmărirea penală și judecarea cadrelor de poliție care au comis fapte prevăzute de legea penală erau, în temeiul statutului lor de militari activi, de competența parchetelor și instanțelor militare. Legea respectivă a fost abrogată prin Legea nr. 218/2002 privind organizarea și funcționarea Poliției Române și prin Legea nr. 360/2002 privind Statutul polițistului, în temeiul cărora Ministerul de Interne s-a demilitarizat, polițiștii având din acel moment statut de funcționari publici. În urma modificărilor aduse C. proc. pen. prin Legea nr. 281/2003 privind modificarea și completarea Codului de procedură penală și a unor legi speciale, urmărirea penală și judecarea polițiștilor sunt de competența parchetelor și instanțelor de drept comun.

63. Dispozițiile referitoare la statutul procurorilor și instanțelor militare în vigoare la data faptelor, respectiv articolele relevante din Constituție, din Legea nr. 54/1993 privind organizarea instanțelor și parchetelor militare („*Legea nr. 54/1993*”) și din C. proc. pen. sunt descrise în Hotărârea *Maszni împotriva României* (nr. 59.892/00, pct. 24 și 25, 21 septembrie 2006). Art. 5 din Legea nr. 54/1993 este de asemenea relevant în prezenta cauză; la data faptelor, acesta prevedea următoarele:

– Art. 5: „Când inculpatul este militar activ, președintele completului de judecată, precum și procurorul care participă la judecarea cauzei trebuie să fie cel puțin egali în grad cu acesta.“

C. Dispozițiile relevante în materie de ascultare a convorbirilor telefonice

64. Prevederile C. proc. pen. relevante în materie, așa cum erau redactate la vremea comiterii faptelor, înainte de modificarea lor prin Legea nr. 281/2003, precum și după această modificare, sunt descrise în Hotărârea *Dumitru Popescu împotriva României* (nr. 2) (nr. 71.525/01, pct. 44-46, 26 aprilie 2007).

D. Dispozițiile relevante în materie de percheziție corporală și domiciliară

65. Articolele relevante din C. proc. pen. relevante în materie, respectiv art. 101-109, sunt prezentate, astfel cum erau formulate la data faptelor, în Hotărârea *Varga împotriva României* (nr. 73.957/01, pct. 21-25, 1 aprilie 2008).

66. Secțiunea relevantă a art. 109 din C. proc. pen. era formulată astfel la vremea faptelor:

„Până la soluționarea definitivă a cauzei, mijloacele materiale de probă se păstrează de organul de urmărire penală sau de instanța de judecată la care se găsește dosarul.

Obiectele și înscrisurile predate sau ridicate în urma percheziției și care nu au legătură cu cauza se restituie personal persoanei căreia îi aparțin. Obiectele supuse confiscării nu se restituie.

Obiectele ce servesc ca mijloc de probă, dacă nu sunt supuse confiscării, pot fi restituite persoanei căreia îi aparțin, chiar înainte de soluționarea definitivă a procesului, afară de cazul când prin această restituire s-ar putea stânjeni aflarea adevărului. Organul de urmărire penală sau instanța de judecată pune în vedere persoanei căreia i-au fost restituite obiectele, că este obligată să le păstreze până la soluționarea definitivă a cauzei.”

E. Dispoziția relevantă privind dreptul de a fi asistat de un avocat

67. Art. 171 din C. proc. pen. privind dreptul învinutului și inculpatului să fie asistat de un apărător prevedea următoarele la data comiterii faptelor, în secțiunea relevantă:

„Învinutul sau inculpatul are dreptul să fie asistat de apărător în tot cuprinsul urmăririi penale și al judecării, iar organele judiciare sunt obligate să-i aducă la cunoștință acest drept [...]

În cursul judecării asistența juridică este obligatorie și în cazurile în care legea prevede pentru infracțiunea săvârșită pedeapsa închisorii mai mare de 5 ani sau când instanța apreciază că inculpatul nu și-ar putea face singur apărarea.”

ÎN DREPT

I. Cu privire la pretinsa încălcare a art. 5 § 2 din Convenție

68. Reclamantul susține că nu a fost informat, în termenul cel mai scurt, asupra motivelor arestării sale și asupra acuzațiilor aduse împotriva sa, contrar art. 5 § 2 din Convenție, redactat după cum urmează:

„Orice persoană arestată trebuie să fie informată, în termenul cel mai scurt și într-o limbă pe care o înțelege, asupra motivelor arestării sale și asupra oricărei acuzații aduse împotriva sa.”

69. Reclamantul afirmă că a fost arestat la 2 iulie 2001 fără să fie informat asupra motivelor arestării sale și susține că nu i-au fost comunicate nici ordonanța de arestare preventivă, nici mandatul de arestare. Acesta adaugă că parchetul i-a prezentat acuzația penală completă abia în noiembrie 2001, odată cu prezentarea actului de sesizare.

70. Guvernul consideră că reclamantul a fost informat asupra motivelor arestării sale și asupra acuzațiilor aduse împotriva sa la scurt timp după interpelarea sa. În această privință, face trimitere la declarația reclamantului din 2 iulie 2001 făcută la parchet și la procesul-verbal întocmit la data arestării lui preventive (*supra*, pct. 21 și 23).

71. Curtea reamintește că art. 5 § 2 din Convenție enunță o garanție fundamentală: orice persoană arestată trebuie să știe de ce a fost privată de libertate. Această garanție impune obligația de a comunica unei asemenea persoane, într-un limbaj simplu și accesibil, motivele de drept și de fapt ale privării sale de libertate, astfel încât să poată discuta cu privire la legalitatea acesteia în fața unei instanțe în temeiul paragrafului 4. Persoana în cauză trebuie să beneficieze de aceste informații „în termenul cel mai scurt”, dar polițistul care o arestează poate să nu i le ofere în întregime la fața locului. Pentru a stabili dacă aceasta a primit destule informații și suficient de repede, se ține seama de particularitățile cauzei (*Čonka împotriva Belgiei*, nr. 51.564/99, pct. 50, CEDO 2002-I).

72. În prezenta cauză, persoana în cauză a fost audiată la 2 iulie 2001 în legătură cu faptul că i-ar fi cerut lui B.E. suma de 600 USD, plătită de aceasta din urmă la 1 iulie 2001, pentru a nu fi reținută de poliție. Având în vedere aceste elemente și statutul său de polițist, persoana în cauză ar fi trebuit să își dea seama, încă din acest stadiu, că era bănuït de implicare în activități interzise precum luarea de mită [*Rupa împotriva României* (nr. 1), (decizie), nr. 58.478/00, 14 decembrie 2004]. De asemenea, în orele care au urmat interogatoriului său și în momentul arestării sale, a fost informat de procurorul militar asupra acuzațiilor aduse împotriva sa, care justificau măsura arestării preventive dispuse asupra sa (*supra*, pct. 23).

73. Curtea consideră că informațiile astfel oferite reclamantului cu privire la motivele arestării sale îndeplineau cerințele art. 5 § 2 din Convenție, citat anterior. Rezultă că acest capăt de cerere este vădit nefondat și trebuie respins în temeiul art. 35 § 3 și 4 din Convenție.

II. Cu privire la pretinsa încălcare a art. 5 § 3 din Convenție

74. Reclamantul se plânge de faptul că nu a fost adus de îndată după arestarea sa în fața unei instanțe și susține că durata arestării sale preventive a fost excesivă. Acesta invocă art. 5 § 3 din Convenție, care prevede:

„Orice persoană arestată sau deținută, în condițiile prevăzute de paragraful 1 lit. c) din prezentul articol, trebuie adusă de îndată înaintea unui judecător sau a altui magistrat împuternicit prin lege cu exercitarea atribuțiilor judiciare și are dreptul de a fi judecată într-un termen rezonabil sau eliberată în cursul procedurii. Punerea în libertate poate fi subordonată unei garanții care să asigure prezentarea persoanei în cauză la audiere.”

A. Cu privire la dreptul de a fi adus de îndată înaintea unui judecător sau a altui magistrat împuternicit prin lege cu exercitarea atribuțiilor judiciare

75. Reclamantul se plânge de faptul că nu a fost adus în fața unui magistrat împuternicit prin lege cu exercitarea atribuțiilor judiciare „de îndată” după arestarea sa preventivă dispusă de un procuror militar la 2 iulie 2001. Acesta adaugă că judecătorii militari care au prelungit ulterior arestul său preventiv nu pot fi considerați magistrați din cauză că nu beneficiază de garanții de independență și imparțialitate, întrucât sunt subordonați Ministerului Apărării.

76. Guvernul menționează modificările legislative în materie, conform cărora măsura arestării preventive trebuie să fie dispusă de o instanță.

77. Curtea observă că reclamantul a fost arestat preventiv în baza deciziei procurorului la 2 iulie 2001 și că legalitatea arestării sale a fost examinată pentru prima dată de către tribunalul militar la 10 iulie 2001. În măsura în care reclamantul nu dispunea de nicio cale de atac pentru a contesta arestarea sa preventivă dispusă de procuror și primul control al unei instanțe asupra arestării a avut loc la 10 iulie 2001, Curtea consideră că reclamantul ar fi trebuit să sesizeze acest capăt de cerere Curții în termen de 6 luni de la încetarea situației incriminate [*Agaoğlu împotriva Turciei* (decizie), nr. 27.310/95, 28 august 2001]. În cazul de față, cererea a fost introdusă la 15 aprilie 2002, adică la mai mult de 6 luni de la data la care temeinicia măsurii arestării preventive dispuse împotriva reclamantului de către un procuror a fost examinată pentru prima dată de o instanță. Rezultă că acest capăt de cerere este tardiv și trebuie respins în temeiul art. 35 § 1 și 4 din Convenție.

B. Cu privire la dreptul de a fi judecat într-un termen rezonabil sau pus în libertate pe durata procedurii

1. Cu privire la admisibilitate

78. Curtea constată că acest capăt de cerere nu este în mod vădit nefondat în sensul art. 35 § 3 din Convenție. În plus, aceasta subliniază că nu prezintă niciun alt motiv de inadmisibilitate. Este necesar așadar să fie declarat admisibil.

2. Cu privire la fond

79. Reclamantul subliniază că a fost menținut în arest preventiv între 2 iulie 2001 și 1 iulie 2003, data punerii sale în libertate. Acesta consideră că motivele reținute de instanțele naționale pentru prelungirea măsurii nu erau în niciun caz justificate și că cercetarea nu s-a desfășurat cu diligență. Acesta adaugă că cererea sa de punere în libertate pe cauțiune nu a fost examinată cu diligență de tribunalul militar.

80. Guvernul consideră că arestarea preventivă a reclamantului a încetat odată cu condamnarea acestuia în primă instanță, la 7 iunie 2002, de către tribunalul militar. Acesta subliniază apoi caracterul foarte complex al cauzei, dovedit de tipul și gravitatea faptelor de care reclamantul a fost acuzat, amploarea cercetărilor efectuate și numărul de inculpați. Conform acestuia, instanțele naționale au justificat constant, prin motive relevante și suficiente, necesitatea prelungirii măsurii arestării preventive. Acesta evidențiază mai ales faptul că punerea reclamantului în libertate constituia un pericol pentru ordinea publică, având în vedere statutul său de polițist de care ar fi putut profita.

a) Perioada care trebuie luată în considerare

81. Pentru început, Curtea evidențiază că, în prezenta cauză, perioada prevăzută la art. 5 § 3 din Convenție a început la 2 iulie 2001, data arestării preventive a reclamantului. Perioada a încetat la 7 iunie 2002, data condamnării acestuia în primă instanță, condamnarea constituind încheierea perioadei care trebuie luată în considerare în sensul art. 5 § 3 [*Kudla împotriva Poloniei* (MC), nr. 30.210/96, pct. 104, CEDO 2000-XI]. Perioada a fost așadar de 11 luni și 5 zile.

b) Justificarea arestării preventive

82. Pentru a examina acest capăt de cerere, Curtea face trimitere la jurisprudența sa consacrată în materie [*Labita împotriva Italiei* (MC), nr. 26.772/95, pct. 152-153, CEDO 2000-IV, și *Lavents împotriva Letoniei*, nr. 58.442/00, pct. 70-71, 28 noiembrie 2002]. Aceasta a hotărât deja că art. 5 § 3 din Convenție impune cerința ca orice perioadă de arestare preventivă, oricât de scurtă, să fie motivată în mod convingător de autorități (*Shishkov împotriva Bulgariei*, nr. 38.822/97, pct. 66, CEDO 2003-I; *Belchev împotriva Bulgariei*, nr. 39.270/98, pct. 82, 8 aprilie 2004, și *Sarban împotriva Moldovei*, nr. 3.456/05, pct. 97, 4 octombrie 2005). O decizie motivată asigură părțile că argumentele lor au fost ascultate (*Sarban*, citată anterior, pct. 98).

83. În jurisprudența sa Curtea a expus 4 motive fundamentale acceptabile pentru arestarea preventivă a unei persoane suspectate de săvârșirea unei infracțiuni: pericolul ca acuzatul să fugă (*Stögmüller împotriva Austriei*, Hotărârea din 10 noiembrie 1969, pct. 15, seria A, nr. 9); riscul ca acuzatul, odată pus în libertate, să împiedice administrarea justiției (*Wemhoff împotriva Germaniei*, 27 iunie 1968, pct. 14, seria A, nr. 7), să săvârșască noi infracțiuni (*Matznetter împotriva Austriei*, Hotărârea din 10 noiembrie 1969, pct. 9, seria A, nr. 10) sau să tulbure ordinea publică [*Letellier împotriva Franței*, Hotărârea din 26 iunie 1991, pct. 51, seria A, nr. 207, și *Hendriks împotriva Olandei* (decizie), nr. 43.701/04, 5 iulie 2007].

84. Curtea recunoaște că, prin gravitatea lor deosebită și prin reacția publicului la săvârșirea lor, anumite infracțiuni pot genera tulburări sociale care să justifice arestarea preventivă, cel puțin o anumită perioadă de timp. Totuși, aceasta ia act de faptul că un astfel de pericol scade în mod necesar în timp și că, prin urmare, autoritățile judiciare trebuie să prezinte motive mai specifice care să justifice persistența motivelor detenției (*mutatis mutandis*, *I.A. împotriva Franței*, 23 septembrie 1998, pct. 104-105, Culegere de hotărâri și

decizii 1998-VII). Continuarea detenției nu se justifică așadar într-o anumită speță decât dacă indicii concrete demonstrează o cerință reală de interes public care prevalează, în ciuda prezumției de nevinovăție, asupra regulii respectării libertății individuale [*Smirnova împotriva Rusiei*, nr. 46.133/99 și 48.183/99, pct. 61, CEDO 2003-IX (fragmente)].

85. În speță, reclamantul a fost arestat preventiv la 2 iulie 2001 pe motiv că existau bănuieli plauzibile conform cărora acesta săvârșise infracțiunea de luare de mită. La prelungirea arestării sale preventive, la 27 iulie și 21 august 2001, instanțele naționale și-au motivat hotărârile prin statutul de polițist al persoanei în cauză și prin posibilitatea ca, odată pus în libertate, acesta să încerce să influențeze martorii, printre care se numărau colegi de serviciu (*supra*, pct. 26). Curtea admite că, în contextul cauzei, motivele erau relevante și suficiente pentru a justifica prelungirea măsurii arestării preventive a reclamantului la începutul cercetării.

86. Cu toate acestea, se impune constatarea că, din 14 septembrie 2001, instanțele naționale nu au mai oferit motive concrete pentru a justifica necesitatea prelungirii măsurii arestării preventive a reclamantului. Însă nu se poate face o evaluare abstractă a caracterului rezonabil al duratei unei detenții (*Patsouria împotriva Georgiei*, nr. 30.779/04, 6 noiembrie 2007, pct. 62). Ulterior datei menționate, instanțele naționale au justificat arestarea preventivă a reclamantului prin menținerea temeiurilor inițiale, faptul că pedeapsa prevăzută de lege este mai mare de 2 ani de închisoare, gravitatea faptelor, statutul de polițist al acuzaților și necesitatea continuării cercetării penale. Cu toate acestea, instanțele nu au oferit nicio explicație pentru a justifica în mod concret, de-a lungul timpului, felul în care punerea în libertate a reclamantului ar avea un impact negativ asupra societății civile sau ar împiedica ancheta. Mai mult, justificarea arestării nu se raporta la situația concretă a persoanei în cauză, vizând în mod general persoanele anchetate în cadrul procedurii (*Calmanovici*, citată anterior, pct. 100, și *Mihuță împotriva României*, nr. 13.275/03, 31 martie 2009, pct. 29).

87. De altfel, Curtea reamintește că art. 5 § 3 din Convenție impune instanțelor naționale, atunci când acestea se confruntă cu necesitatea prelungirii unei măsuri de arestare preventivă, să ia în considerare măsurile alternative prevăzute de legislația națională (*Jabłoński împotriva Poloniei*, nr. 33.492/96, 21 decembrie 2000, pct. 83, și *Patsouria*, citată anterior, pct. 75-76). În prezenta cauză, deși le fusese adresată o cerere de punere în libertate pe cauțiune, instanțele naționale au declarat-o inadmisibilă, fără să o fi examinat cu celeritate (*supra*, pct. 31).

88. Având în vedere considerentele de mai sus, Curtea consideră că autoritățile nu au mai oferit motive „relevante și suficiente” începând din 14 septembrie 2001 pentru a justifica necesitatea menținerii reclamantului în arest preventiv. În aceste circumstanțe, nu este necesar să se mai verifice dacă autoritățile naționale competente au contribuit cu o „diligentă deosebită” la continuarea procedurii (*Dolgova împotriva Rusiei*, nr. 11.886/05, 2 martie 2006, pct. 50 *in fine*).

89. Rezultă că a fost încălcat art. 5 § 3 din Convenție în ceea ce privește arestarea preventivă a reclamantului, prelungită după Hotărârea din 14 septembrie 2001.

III. Cu privire la pretinsa încălcare a art. 5 § 4 din Convenție

90. Invocând art. 5 § 4 din Convenție, reclamantul se plânge de faptul că nu a beneficiat de o cale de atac efectivă la nivel național pentru a contesta prelungirea măsurii arestării preventive luate împotriva lui prin Hotărârea tribunalului militar din 7 iunie 2002 și prin hotărârile curții militare de apel din 19 iulie și 10 septembrie 2002. Citând art. 6 § 3 lit. c) din Convenție, acesta se plânge de faptul că, la audierea din 13 februarie 2002, deși avocatul său a informat instanța despre motivele absenței sale și a solicitat amânarea cauzei, instanța a decis să țină audierea și i-a repartizat un avocat din oficiu.

91. Curtea reține că, la ședința din 13 februarie 2002, tribunalul militar a avut de examinat necesitatea prelungirii măsurii arestării preventive aplicate reclamantului, nu temeinicia acuzației penale aduse acestuia. Prin urmare, se impune examinarea acestui capăt de cerere în sensul art. 5 § 4 din Convenție [*Berdji împotriva Franței* (decizie), nr. 74.184/01, 23 martie 2004], care prevede următoarele:

„ 4. Orice persoană lipsită de libertatea sa prin arestare sau deținere are dreptul să introducă un recurs în fața unui tribunal, pentru ca acesta să statueze într-un termen scurt asupra legalității deținerii sale și să dispună eliberarea sa dacă deținerea este ilegală.”

A. Cu privire la recursurile reclamantului împotriva deciziilor din 7 iunie, 19 iulie și 10 septembrie 2002 de prelungire a arestării preventive

92. Reclamantul se plânge de faptul că recursul său împotriva Hotărârii tribunalului militar din 7 iunie 2002 în ceea ce privește prelungirea arestării preventive nu a fost examinat de curtea militară de apel și că recursurile sale împotriva hotărârilor curții militare de apel din 19 iulie și 10 septembrie 2002 de prelungire a arestării preventive au fost respinse ca inadmisibile.

93. Guvernul consideră că acest capăt de cerere al reclamantului nu este susținut și că, în orice caz, contestația sa împotriva ordonanței de arestare preventivă a fost examinată într-un termen scurt de tribunalul militar.

94. Conform jurisprudenței constante a Curții, o persoană condamnată de prima instanță se află în cazul prevăzut la art. 5 § 1 lit. a) din Convenție, care permite privarea de libertate a persoanelor după condamnare, întrucât aceste ultime cuvinte nu pot fi interpretate ca limitându-se la ipoteza unei condamnări definitive (*Wemhoff*, citată anterior, pct. 9, și *B. împotriva Austriei*, Hotărârea din 28 martie 1990, seria A, nr. 175, pct. 36). În cazul unei pedepse cu închisoarea cu o durată determinată, pronunțată de o instanță națională, pentru sancționarea unei infracțiuni, controlul vizat la art. 5 § 4 din Convenție este inclus în hotărâre (*De Wilde, Ooms și Versyp împotriva Belgiei*, 18 iunie 1971, seria A, nr. 12, pct. 76).

95. În speță, prin cele 3 hotărâri menționate de reclamant s-a dispus prelungirea arestării sale preventive, așa cum prevedea dreptul intern, după ce a fost condamnat în primă instanță prin Hotărârea tribunalului militar din 7 iunie 2002. Prin urmare, controlul legalității arestării preventive, vizat la art. 5 § 4 din Convenție, este inclus instantaneu în hotărârea pronunțată la terminarea procesului în primă instanță și declarația de vinovăție consecutivă

stabilirii legale a infracțiunii era suficientă pentru a justifica menținerea reclamantului în stare de arest preventiv [*Negoescu împotriva României* (decizie), nr. 55.450/00, 17 martie 2005]. Reiese că acest capăt de cerere este în mod vădit nefondat și trebuie respins în temeiul art. 35 § 3 și 4 din Convenție.

B. Cu privire la numirea unui avocat din oficiu pentru a-l reprezenta pe reclamant la audierea din 13 februarie 2002

96. Reclamantul se plânge de faptul că, la audierea din 13 februarie 2002, tribunalul militar i-a impus un avocat din oficiu, deși avocatul său ales solicitase expres amânarea cauzei din cauza imposibilității sale de a se prezenta la tribunal. Acesta adaugă că avocatul din oficiu a pregătit o apărare bazată pe argumente de ordin general, dat fiind că îi era imposibil să ia cunoștință de conținutul voluminos al dosarului în termenul scurt acordat de instanță.

97. Guvernul precizează că tribunalul militar a luat măsurile necesare pentru a asigura respectarea dreptului reclamantului la apărare, în absența avocatului său ales. Acesta adaugă că reclamantul a subscris la concluziile prezentate de avocatul din oficiu și că nu a informat nici tribunalul militar, nici curtea militară de apel în motivele de recurs despre faptul că nu era mulțumit de apărarea oferită de acesta.

98. Curtea amintește că dispozițiile art. 35 din Convenție prevăd epuizarea de către reclamant a căilor de atac interne referitoare la încălcările incriminate, disponibile și adecvate acestor încălcări (*Dalia împotriva Franței*, 19 februarie 1998, pct. 38, Culegere de hotărâri și decizii, 1998-I). Fără să mai considere necesar să examineze calitatea apărării asigurate reclamantului de către avocatul din oficiu, Curtea reține, ca și Guvernul, că în decursul procedurii de recurs privind prelungirea arestării preventive, reclamantul, care era asistat de avocatul său ales, nu a sesizat instanțele naționale cu acest capăt de cerere. Reiese că acest capăt de cerere trebuie respins pentru neepuizarea căilor de atac interne, în conformitate cu art. 35 § 1 și 4 din Convenție.

IV. Cu privire la pretinsa încălcare a art. 6 § 1 din Convenție

99. Reclamantul se plânge de faptul că tribunalul militar și curtea militară de apel care s-au pronunțat nu erau instanțe independente și imparțiale în sensul art. 6 § 1 din Convenție, dat fiind că judecătorii erau, în baza statutului lor, subordonați Ministerului Apărării. Acesta reclamă totodată o atingere adusă principiului egalității armelor în ceea ce privește accesul la „dosarul secret” la care se referise judecătorul militar la 26 aprilie 2002. Acesta se plânge și de faptul că ședințele din 26 aprilie și 27 noiembrie 2002 nu au fost publice, precum și că instanțele naționale nu au examinat corespunzător motivele sale de apel și recurs. Acesta invocă art. 6 § 1 din Convenție, ale cărui dispoziții relevante sunt redactate după cum urmează:

– Art. 6 § 1: „Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil [...] de către o instanță independentă și imparțială [...], care va hotărî [...] asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. Hotărârea trebuie să fie pronunțată în mod public, dar accesul în sala de ședință poate fi interzis presei și publicului pe întreaga durată a

procesului sau a unei părți a acestuia, în interesul [...] ordinii publice ori al securității naționale într-o societate democratică [...].“

A. Independența și imparțialitatea instanțelor militare

100. Reclamantul susține că instanțele militare care l-au judecat nu pot fi considerate instanțe independente și imparțiale, dat fiind că erau compuse din judecători militari, subordonați Ministerului Apărării. Acesta observă că, ulterior intrării în vigoare a Legii nr. 360/2002 privind Statutul polițistului, în temeiul căreia Ministerul de Interne s-a demilitarizat, curtea militară de apel era obligată să verifice din oficiu propria competență și să trimită cauza curții de apel de drept comun. Acesta adaugă că, în hotărârea pronunțată în primă instanță, numele procurorului este indicat imediat după numele judecătorului care făcea parte din completul de judecată, ceea ce ar dovedi că procurorul a participat la deliberări.

101. Guvernul observă că reclamantul nu se poate plânge de o teamă cauzată de lipsa de imparțialitate sau independență a instanțelor militare, în măsura în care, la vremea comiterii faptelor, acesta avea statut de ofițer de poliție și deci de militar. Acesta consideră că instanțele militare care au judecat cauza penală împotriva lui au întrunit pe deplin condițiile de independență și imparțialitate și subliniază că ultimul grad de jurisdicție în cauză a fost reprezentat de o instanță de drept comun, și anume Înalta Curte de Casație și Justiție.

102. Cu titlu introductiv, Curtea observă că reclamantul, în formularul de cerere și în observațiile sale, a intenționat să conteste în fața sa lipsa de independență și imparțialitate a instanțelor militare, nu faptul că instanța de apel nu era „instituită de lege“. De altfel, acesta nu a sesizat acest capăt de cerere instanțelor naționale. Prin urmare, Curtea va examina afirmațiile reclamantului așa cum au fost calificate de acesta.

103. Curtea reține, de la bun început, că prezenta cauză privește o procedură penală în desfășurare în fața unei instanțe militare, în care inculpatul era ofițer de poliție, cu statut de militar, pentru săvârșirea unei infracțiuni în exercițiul funcțiunii [*a contrario*, *Altay împotriva Turciei*, nr. 22.279/93, 22 mai 2001, pct. 74, *Ergin împotriva Turciei* (nr. 6), nr. 47.533/99, pct. 40, CEDO 2006-VI (fragmente), și *Maszni*, citată anterior, pct. 53]. Pe de altă parte, aceasta constată că circumstanțele deosebite ale cauzei diferă, de asemenea, de cele din hotărârile *Findlay împotriva Regatului Unit* (Hotărârea din 25 februarie 1997, Culegere 1997-I) și *Grievies împotriva Regatului Unit* (MC), nr. 57.067/00, CEDO 2003-XII (fragmente), care au determinat Curtea să constate încălcarea art. 6 § 1, având în vedere caracterul specific al organizării instanțelor militare în cauză.

104. Curtea reamintește că în Convenție nu se interzice instanțelor militare să statueze asupra unor acuzații în materie penală împotriva unor membri ai personalului cu statut de militar, cu condiția să se respecte garanțiile de independență și imparțialitate prevăzute la art. 6 § 1 [*Morris împotriva Regatului Unit*, nr. 38.784/97, pct. 59, CEDO 2002-I, *Cooper împotriva Regatului Unit* (MC), nr. 48.843/99, pct. 106, CEDO 2003-XII, și *Ergin*, citată anterior, pct. 40]. Pentru a stabili dacă o instanță poate fi considerată „independentă“ - în special în raport cu executivul și părțile -, Curtea a ținut seama de modalitatea de numire și durata mandatului membrilor, precum și de existența unor garanții împotriva unor presiuni

externe (*Le Compte, Van Leuven și De Meyere împotriva Belgiei*, 23 iunie 1981, seria A, nr. 43, pct. 55, și *Campbell și Fell împotriva Regatului Unit*, 28 iunie 1984, seria A, nr. 80, pct. 78).

105. În speță, în perioada faptelor incriminate, modalitatea de numire și durata mandatului membrilor instanțelor militare erau reglementate de dispozițiile Legii nr. 54/1993 pentru organizarea instanțelor și parchetelor militare. Astfel, judecătorii militari aveau aceeași formare profesională ca omologii lor civili și beneficiau de garanții constituționale identice cu cele de care beneficiau judecătorii civili, în măsura în care erau numiți de Președintele Republicii, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii, erau inamovibili și se bucurau de stabilitate. Aceștia nu trebuiau să răspundă pentru deciziile lor în fața executivului [*Yavuz împotriva Turciei* (decizie), nr. 29.870/96, 25 mai 2000]. Președintele completului de judecată și procurorul care a instrumentat cazul trebuiau să aibă cel puțin același grad militar ca acuzatul, pentru a evita presiunile care ar putea fi exercitate asupra magistraților (supra, pct. 63).

106. Mai mult, procedura urmată de aceste instanțe era cea prevăzută de C. proc. pen. și prevedea dreptul acuzatului de a recuza orice membru din cadrul instanței militare, precum și confidențialitatea deliberărilor. Bănuielile reclamantului privind o eventuală participare a procurorului la deliberări în primă instanță nu sunt susținute și acesta nu a invocat acest aspect în fața instanțelor naționale.

107. În fine, Curtea observă că, în urma modificării legislative survenite în decursul procedurii, competența pentru soluționarea cauzei a revenit instanțelor de drept comun. Astfel, cauza reclamantului a fost soluționată în ultimă instanță de Înalta Curte de Casație și Justiție, instanță de drept comun.

108. În lumina considerentelor precedente, Curtea consideră că dreptul reclamantului de a fi judecat de o instanță independentă și parțială a fost respectat în speță. Reiese că acest capăt de cerere este în mod vădit nefondat și trebuie respins în temeiul art. 35 § 3 și 4 din Convenție.

B. Respectarea principiului egalității armelor

109. Reclamantul se plânge că principiul egalității armelor nu a fost respectat de instanțele naționale, pe motiv că, la ședința din 26 aprilie 2002, judecătorul militar care constituia completul de judecată al tribunalului militar a afirmat că trebuia să dea o hotărâre în baza unui „dosar secret“. În răspunsurile sale la observațiile Guvernului, reclamantul precizează că nu i-au fost comunicate nici autorizația înregistrării conversației sale din 1 iulie 2001 cu B.E., nici procesul-verbal al transcrierii înregistrării.

110. Guvernul observă că reclamantul nu a prezentat nicio dovadă cu privire la existența unui „dosar secret“ sau la afirmațiile care ar fi fost făcute de către judecătorul militar. Acesta observă că instanțele naționale și-au întemeiat deciziile pe probele depuse la dosar care fuseseră aduse la cunoștința reclamantului în decursul procedurii.

111. Curtea reafirmă că orice proces penal, inclusiv în aspectele lui procedurale, trebuie să prezinte un caracter contradictoriu și să garanteze egalitatea armelor între acuzare și apărare: acesta este unul dintre aspectele fundamentale ale dreptului la un proces echitabil. Dreptul la un proces penal în contradictoriu implică, pentru acuzare ca și pentru apărare, facultatea de a lua cunoștință de observațiile sau mijloacele de probă prezentate de cealaltă parte. În plus, art. 6 § 1 impune organelor de urmărire penală să comunice apărării toate probele relevante de care dispun, fie incriminatorii, fie discriminatorii. Acestea fiind zise, dreptul la divulgarea probelor relevante nu este absolut [*Cornelis împotriva Olandei* (decizie) nr. 994/03, 25 mai 2004].

112. Revenind la faptele din prezenta speță, Curtea observă în primul rând că reclamantul nu a prezentat nicio probă referitoare la caracterul real al afirmațiilor judecătorului militar sau la existența unui „dosar secret”. În plus, în procesul-verbal întocmit în urma ședinței din 26 aprilie 2002, nici inculpații și nici avocații lor prezenți nu au formulat obiecții privind preținsele afirmații ale judecătorului referitoare la existența unui „dosar secret”. Chiar și presupunând că judecătorul militar s-ar fi referit, cum presupune reclamantul în observațiile sale, la documente emise de organele de urmărire pentru a autoriza și transcrie înregistrarea conversației sale din 1 iulie 2001, Curtea consideră că respectivele documente nu pot fi considerate, ca atare, probe „relevante” (*mutatis mutandis*, *Cornelis*, citată anterior). Reiese că aceste documente vizau numai procedura de interceptare, a cărei legalitate a fost confirmată de instanțele naționale.

113. În speță, instanțele naționale au pronunțat decizii în baza probelor care au fost depuse la dosarul cauzei și care au fost aduse la cunoștința reclamantului și a avocatului său. Reiese că acest capăt de cerere este în mod vădit nefondat și trebuie respins în temeiul art. 35 § 3 și 4 din Convenție.

C. Caracterul public al ședințelor din 26 aprilie 2002 și 27 noiembrie 2002

114. Reclamantul se plânge că, în ședințele din 26 aprilie și 27 noiembrie 2002, cauza nu a fost publică, cu toate că autoritățile nu luaseră nicio decizie ca ședințele să nu fie publice. Potrivit reclamantului, nu exista motiv care să justifice faptul ca ședințele să nu fi fost publice.

115. Guvernul respinge susținerile reclamantului. Făcând trimitere la faptele relevante în speță, acesta consideră că, având în vedere obiectul ședințelor menționate de reclamant, acestea nu constituie „ședințe”. Guvernul arată că, la datele respective, nu a fost pronunțată nicio încheiere, conform prevederilor C. proc. pen., pentru a marca desfășurarea unei ședințe de judecată.

116. Curtea subliniază că natura publică a dezbaterilor constituie un principiu fundamental consacrat de art. 6 § 1, în măsura în care aceasta protejează justițiabilii împotriva unei justiții secrete care scapă controlului public, și constituie totodată unul dintre mijloacele necesare pentru a păstra încrederea în instanțele judecătorești. Prin transparența pe care o conferă administrării justiției, aceasta contribuie la realizarea scopului art. 6 § 1: procesul echitabil, a cărui garanție se numără printre principiile fundamentale ale oricărei societăți democratice (*Ernst și alții împotriva Belgiei*, nr. 33.400/96, pct. 65, 15 iulie 2003, și *Axen*

împotriva Germaniei, 8 decembrie 1983, seria A, nr. 72, pct. 25). În cazul în care nu a avut loc nicio ședință publică în primă instanță, această lacună poate fi reparată la nivelul unei instanțe superioare, cu condiția ca instanța superioară să poată examina faptele și să dispună de jurisdicție deplină (*Diennet împotriva Franței*, Hotărârea din 26 septembrie 1995, seria A, nr. 325-A, 16, pct. 34).

117. În speță, Curtea nu consideră necesar să se pronunțe asupra faptului dacă ședințele contestate de reclamant erau „ședințe” în sensul art. 6 § 1 din Convenție. Astfel, Curtea subliniază că toate celelalte ședințe în fața curții militare de apel și a Înaltei Curți de Casație și Justiție s-au desfășurat în mod public. Aceste instanțe dispuneau de jurisdicție deplină pentru a soluționa chestiunea temeiniciei acuzației penale aduse împotriva reclamantului. Reiese că acest capăt de cerere este în mod vădit nefondat și trebuie respins în temeiul art. 35 § 3 și 4 din Convenție.

D. Motivarea deciziilor

118. Reclamantul consideră că instanțele naționale nu au examinat în mod corespunzător motivele sale de apel și de recurs invocate în fața lor, mai precis pe cele legate de restituirea obiectelor sale puse sub sigiliu în timpul percheziției domiciliare, de respingerea lapidară a argumentelor prezentate în memoriul său din 17 aprilie 2002 și de lipsa unei menționări sau respingeri explicite a probelor prezentate în apărare în decursul procedurii.

119. Guvernul consideră că reclamantul a avut posibilitatea, în diverse etape ale procedurii, nu numai de a prezenta argumentele pe care le considera relevante pentru apărarea sa, ci și de a obține răspunsuri adecvate de la instanțele care au examinat cauza.

120. Art. 6 § 1 obligă instanțele să își motiveze deciziile, însă această obligație nu poate fi înțeleasă ca impunând un răspuns detaliat la fiecare argument [*Garcia Ruiz împotriva Spaniei* (MC), nr. 30.544/96, pct. 26, CEDO 1999-I]. De asemenea, instanțelor le revine sarcina de a răspunde la motivele esențiale ale apărării, cunoscut fiind faptul că sfera de aplicare a acestei obligații poate varia în funcție de natura deciziei și trebuie analizată așadar în lumina circumstanțelor speței (*Hiro Balani împotriva Spaniei*, 9 decembrie 1994, seria A nr. 303-B, pct. 27, și *Menet împotriva Franței*, nr. 39.553/02, 14 iunie 2005, pct. 35].

121. În ceea ce privește faptul că instanțele naționale nu au examinat separat cererea reclamantului de a i se restitui bunurile puse sub sigiliu în timpul percheziției domiciliare, Curtea consideră că nu este vorba despre un argument juridic care ar avea incidență asupra încadrării juridice a faptelor de natură penală de care acesta era acuzat [*mutatis mutandis*, *Jahnke și Lenoble împotriva Franței* (decizie), nr. 40.490/98, CEDO 2000-IX]. În orice caz, Curtea va lua în considerare acest aspect la examinarea capătului de cerere al reclamantului întemeiat pe art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție.

122. Referitor la celelalte 4 capete de cerere invocate de reclamant, Curtea observă că acestea privesc modul în care autoritățile naționale au analizat probele depuse la dosar. În speță, analiza instanțelor s-a axat pe circumstanțele factuale în ansamblu pentru a stabili dacă reclamantul îi ceruse sau nu lui B.E. suma în cauză. Instanțele au analizat implicit motivele

reclamantului, în acest sens axându-se pe principalele elemente constitutive ale infracțiunii. Curtea acordă importanță în special faptului că, în speță, reclamantul a fost audiat și a putut să conteste probele strânse împotriva sa și să adreseze întrebări martorilor. În consecință, Curtea consideră că, în speță, reclamantul se limitează la a contesta aprecierea faptelor și a probelor făcută de instanțe [*mutatis mutandis*, *E.S. împotriva Franței* (decizie), nr. 49.714/06, 10 februarie 2009] și consideră, prin urmare, că acest capăt de cerere este în mod vădit nefondat și trebuie respins în temeiul art. 35 § 3 și 4 din Convenție.

V. Cu privire la pretinsa încălcare a art. 6 § 2 din Convenție

123. Reclamantul consideră că declarațiile făcute de prim-ministru în timpul videoconferinței din 6 iulie 2001 și campania de presă care a urmat nu au respectat dreptul său la prezumția de nevinovăție, contrar art. 6 § 2 din Convenție, care prevede:

„Orice persoană acuzată de o infracțiune este prezumată nevinovată până ce vinovăția sa va fi legal stabilită.”

124. Reclamantul precizează că, în timpul videoconferinței din 6 iulie 2001, prim-ministrul i-a adus atingere dreptului la prezumția de nevinovăție, prezentându-l ca pe un delincent, și că declarația a fost preluată de mass-media. Acesta consideră că, ținând seama de impactul faptelor imputate asupra opiniei publice, declarația a influențat judecătorii, care i-au prelungit arestarea preventivă.

125. Guvernul consideră că judecătorii care au examinat cauza nu au fost influențați nici de declarația prim-ministrului din timpul videoconferinței din 6 iulie 2001, nici de articolele apărute în ziare. În această privință, acesta menționează intervalul de timp semnificativ scurs între articolele apărute în ziare și decizia de condamnare a reclamantului în primă instanță. Acesta adaugă că prezenta cauză privește o problemă de interes general, și anume lupta autorităților împotriva corupției, și precizează că instanțele care s-au pronunțat în cauză erau compuse din magistrați de profesie, care își îndeplineau sarcina respectând toate garanțiile unui proces echitabil.

126. Curtea reamintește că încălcarea dreptului la prezumția de nevinovăție poate proveni nu numai de la o instanță, ci și de la alte autorități publice (*Daktaras împotriva Lituaniei*, nr. 42.095/98, pct. 41-42, CEDO 2000-X, și *Allenet de Ribemont împotriva Franței*, 10 februarie 1995, pct. 35-36, seria A, nr. 308). În această privință, trebuie subliniată importanța alegerii expresiilor de către agenții statului în declarațiile pe care le formulează înainte ca o persoană să fie judecată și găsită vinovată de săvârșirea unei infracțiuni. Astfel, aceasta consideră că ceea ce contează în vederea aplicării dispoziției sus-menționate este sensul real al declarațiilor în cauză, nu forma *ad litteram* a acestora (*Lavents*, citată anterior, pct. 126).

127. Curtea recunoaște că art. 6 § 2 nu poate împiedica, în raport cu art. 10 din Convenție, ca autoritățile să informeze publicul despre anchetele penale în desfășurare, dar impune ca acestea să o facă astfel cu toată discreția și toate rezerva pe care o implică respectarea prezumției de nevinovăție (*Allenet de Ribemont*, citată anterior, pct. 38). Aceasta

reamintește totodată că o campanie de presă virulentă este, în unele cazuri, susceptibilă să prejudicieze caracterul echitabil al procesului, influențând opinia publică și, în consecință, instanțele care trebuie să se pronunțe asupra vinovăției acuzatului [*Akay împotriva Turciei* (decizie), nr. 34.501/97, 19 februarie 2002].

128. În ceea ce privește declarația prim-ministrului, Curtea notează pentru început că videoconferința a avut loc numai cu prefecții, într-un cadru profesional, fără să fie adresată publicului. În plus, chiar și în acest context restrâns, premierul nu a menționat numele reclamantului (*a contrario, Vitan împotriva României*, nr. 42.084/02, 25 martie 2008, pct. 9). Acesta s-a limitat la a preciza că 2 polițiști au fost prinși în flagrant delict, ceea ce corespunde mai degrabă unei informații privind desfășurarea unei anchete și nu echivalează cu o afirmație privind vinovăția. Ținând seama de contextul în care au fost făcute afirmațiile în litigiu, respectiv în cadrul unei prezentări a preocupărilor autorităților față de probitatea persoanelor care lucrează în instituțiile de poliție, Curtea admite că afirmațiile prim-ministrului pot fi înțelese ca o simplă modalitate de a ilustra problema identificată (*Butkevicius împotriva Lituaniei*, nr. 48.297/99, pct. 52, 26 martie 2002). Prin urmare, în legătură cu caracterul general al termenilor folosiți, nu se poate admite că s-a făcut o declarație oficială privind vinovăția reclamantului, care de altfel nu fusese vizat nominal.

129. În ceea ce privește pretinsa campanie de presă, în opinia Curții, reclamantul nu a demonstrat că a existat împotriva sa o campanie mediatică de o virulență de natură să influențeze sau în măsură să influențeze formarea opiniei judecătorilor și rezultatul deliberării. În această privință, Curtea observă că articolele incriminate de reclamant au fost publicate în zilele ulterioare declarației prim-ministrului, fără ca reclamantul să invoce un comunicat de presă oficial ca stând la baza surselor jurnaliștilor. Prin urmare, nu s-a stabilit că autoritățile au contribuit la alimentarea unei campanii de presă împotriva reclamantului [**Kiratli împotriva Turciei** (decizie), nr. 6.497/04, 2 septembrie 2008]. Din moment ce articolul publicat în ziarul „Cotidianul“, invocat de reclamant nu a încercat să nuanțeze afirmațiile referitoare la faptele reținute împotriva reclamantului, autoritățile naționale nu pot fi considerate răspunzătoare pentru acțiuni singulare ale presei (**mutatis mutandis, Y.B. și alții împotriva Turciei**, nr. 48.173/99 și 48.319/99, 28 octombrie 2004, pct. 48).

130. În plus, articolele referitoare la reclamant au apărut în iulie 2001, la data arestării sale, în vreme ce a fost condamnat de tribunalul militar la 7 iunie 2002. Prin urmare, s-a scurs un interval de timp important între apariția articolelor incriminate și momentul condamnării sale [*Wloch împotriva Poloniei* (decizie), nr. 27.785/95, 30 martie 2000, și *Mircea împotriva României*, nr. 41.250/02, 29 martie 2007, pct. 74]. De asemenea, trebuie remarcat că instanțele sesizate să judece cauza erau compuse integral din judecători de profesie, care au de regulă o experiență și o formare în măsură să le permită să respingă orice sugestie exterioară procesului [*Craxi împotriva Italiei* (nr. 2), nr. 25.337/94, 17 iulie 2003, pct. 104, și *Mircea*, citată anterior, pct. 75]. Curtea observă, de asemenea, că interesul ziarelor pentru cauză și importanța acesteia pentru opinia publică rezultau din poziția ocupată de reclamant, ofițer de poliție, în contextul combaterii corupției, motiv de îngrijorare atât pentru autoritățile naționale, cât și pentru public (*Viorel Burzo împotriva României*, nr. 75.109/01 și 12.639/02,

30 iunie 2009, pct. 160, și *Söylemez împotriva Turciei*, nr. 46.661/99, 21 septembrie 2006, pct. 141).

131. Având în vedere cele precedente, Curtea nu poate constata, în speță, nicio atingere adusă prezumției de nevinovăție. Rezultă că acest capăt de cerere este în mod vădit nefondat și trebuie respins în temeiul art. 35 § 3 și 4 din Convenție.

VI. Cu privire la pretinsa încălcare a art. 6 § 3 lit. c) din Convenție

132. Reclamantul se plânge de faptul că, în timpul percheziției corporale din 1 iulie 2001, parchetul i-a impus asistența unui avocat din oficiu, deși el ceruse să fie reprezentat de avocatul său ales. Acesta invocă art. 6 § 3 lit. c) din Convenție, care prevede următoarele:

„ 3. Orice acuzat are, în special, dreptul: [...]

c. să se apere el însuși sau să fie asistat de un apărător ales de el și, dacă nu dispune de mijloacele necesare pentru a plăti un apărător, să poată fi asistat în mod gratuit de un avocat din oficiu, atunci când interesele justiției o cer; ”

133. Reclamantul precizează că, la momentul interpelării și anterior percheziției corporale, l-a informat pe procuror despre dorința sa de a fi asistat de un avocat ales, fapt dovedit printre altele de declarațiile făcute de N.A. și N.G. în fața instanțelor naționale (*supra*, pct. 49 și 54) și lista convorbirilor sale telefonice. Acesta subliniază că avocatul din oficiu nu i-a asigurat o apărare efectivă, implicându-se activ împreună cu organele de cercetare în depistarea urmelor de substanță fluorescentă, fapt confirmat de martorul N.G.

134. Guvernul observă că din dosar nu reiese că, în timpul interogatoriului de către procuror, reclamantul ar fi invocat dreptul de a alege un avocat. Acesta declară că, în orice caz, în timpul primelor cercetări făcute în privința sa la 1 iulie 2001, reclamantul a fost reprezentat de un avocat din oficiu și că, începând din noaptea de 1 spre 2 iulie 2001, a fost reprezentat de avocații săi aleși.

135. Curtea amintește că, deși art. 6 are ca scop principal, în materie penală, să asigure un proces echitabil în fața unei „instanțe“ competente să dispună cu privire la „temeinicia acuzației penale“, nu rezultă de aici că nu se preocupă de etapele care se desfășoară anterior procedurii de judecată. Astfel, art. 6 - în special paragraful 3 - poate juca un rol anterior sesizării instanței de fond în cazul și în măsura în care nerespectarea inițială a acestuia riscă să compromită grav caracterul echitabil al procesului [*Salduz împotriva Turciei* (MC), nr. 36.391/02, 27 noiembrie 2008, pct. 50]. Astfel cum s-a consacrat în jurisprudența Curții, dreptul formulat la art. 6 § 3 lit. c) constituie unul dintre elementele noțiunii de proces echitabil în materie penală prevăzute la § 1 (*Imbrioscia împotriva Elveției*, 24 noiembrie 1993, pct. 37, seria A, nr. 275, și *Brennan împotriva Regatului Unit*, nr. 39.846/98, pct. 45, CEDO 2001-X).

136. Curtea reamintește că art. 6 § 3 lit. c) recunoaște oricărui acuzat dreptul „să se apere el însuși sau să fie asistat de un apărător [...]“, dar nu precizează și condițiile de exercitare a acestuia. Astfel, acesta lasă statelor contractante alegerea mijloacelor potrivite să

permite propriului sistem juridic garantarea acestuia, sarcina Curții constând în a cerceta dacă modalitatea pe care au folosit-o corespunde cerințelor unui proces echitabil [*Quaranta împotriva Elveției*, 24 mai 1991, pct. 30, seria A, nr. 205, și *Saknovski împotriva Rusiei* (MC), nr. 21.272/03, 2 noiembrie 2010, pct. 95]. În această privință, nu trebuie uitat faptul că obiectivul Convenției este de a „apăra drepturi nu teoretice sau iluzorii, ci concrete și efective” și că numirea unui apărător nu asigură, de sine stătătoare, eficiența apărării pe care o poate procura acuzatului (*Artico împotriva Italiei*, 13 mai 1980, pct. 33, seria A, nr. 37).

A. Aplicabilitatea art. 6 din Convenție în procedura de anchetă având ca obiect percheziția corporală a reclamantului

137. Curtea trebuie să stabilească, în primul rând, dacă art. 6 din Convenție cuprinde această etapă procedurală, dat fiind că, în temeiul dreptului intern, nu fusese formulată nicio acuzație penală față de persoana în cauză, acesta nefiind la momentul percheziției corporale nici învinuit, nici cercetat pentru săvârșirea vreunei infracțiuni.

138. În această privință, trebuie reamintit că, în temeiul jurisprudenței Curții în materie penală, „acuzația” ar putea fi definită, în sensul art. 6 din Convenție, ca o notificare oficială, emisă de autoritatea competentă, a imputației săvârșirii unei infracțiuni sau ca existența unor „repercusiuni importante asupra situației” suspectului (*Deweer împotriva Belgiei*, 27 februarie 1980, pct. 46, seria A, nr. 35). În speță, înainte de a proceda la percheziția corporală a reclamantului, procurorul l-a informat de anumite fapte de care era acuzat, reclamantul putând deduce că era bănuیت de comiterea infracțiunii de luare de mită. Prin urmare, această informație primită de reclamant chiar înainte de percheziția sa corporală în procedura penală care a urmat a avut „repercusiuni importante” asupra situației sale, astfel încât acesta era „acuzat” de infracțiunea de luare de mită în sensul autonom al acestui termen în cadrul art. 6 din Convenție [*O’Halloran și Francis împotriva Regatului Unit* (MC), nr. 15.809/02 și 25.624/02, pct. 35, CEDO 2007 VIII]. În consecință, art. 6 este aplicabil în speță.

B. Cu privire la necesitatea de a fi asistat de un avocat ales în timpul percheziției corporale

139. În Cauza *Salduz*, citată anterior (pct. 55), Curtea a subliniat importanța stadiului anchetei pentru pregătirea procesului și necesitatea de a fi asistat de un avocat încă de la primul interogatoriu efectuat de poliție, cu excepția cazului în care se demonstrează față de împrejurările fiecărui caz că este necesară restrângerea acestui drept. Sarcina avocatului constă în special în a face în așa fel încât să se respecte dreptul oricărui acuzat de a nu se autoincrimina. Acest drept presupune ca, într-o cauză penală, acuzarea să încerce să își conceapă argumentația fără să recurgă la mijloace de probă obținute prin constrângere sau presiuni contrar voinței acuzatului [*Jalloh împotriva Germaniei* (MC), nr. 54.810/00, pct. 100, CEDO 2006..., și *Kolu împotriva Turciei*, nr. 35.811/97, 2 august 2005, pct. 51].

140. În speță, reclamantul s-a prezentat la sediul poliției din motive personale, așa cum a precizat în procesul-verbal întocmit cu această ocazie. Percheziția corporală a acestuia s-a efectuat în prezența martorilor, iar circumstanțele cauzei nu par să indice o limitare a libertății

de acțiune a reclamantului dincolo de ceea ce impune o percheziție corporală (*mutatis mutandis*, *Aleksandr Zaichenko împotriva Rusiei*, nr. 39.660/02, 18 februarie 2010, pct. 48).

141. De asemenea, Curtea acordă importanță faptului că, în timpul percheziției reclamantului, organele de cercetare au strâns numai probe „materiale“, axându-se numai pe prelevarea urmelor de substanță fluorescentă găsite pe diferite obiecte aparținând reclamantului și pe întocmirea unui proces-verbal. În această privință, trebuie reamintit că dreptul de a nu se autoincrimina, în sine, nu se răsfrânge asupra informațiilor care pot fi obținute de la acuzat prin recurgerea la puteri coercitive, dar care există independent de voința suspectului, de exemplu, în prezenta speță, urme de substanță fluorescentă (*Saunders împotriva Regatului Unit*, 17 decembrie 1996, pct. 69, Culegere de hotărâri și decizii 1996-VI). Pe de altă parte, reclamantul a avut ocazia să formuleze obiecții în procesul-verbal și să ofere explicații pentru prezența sa la sediul poliției. De altfel, acesta a negat orice implicare în fapte. În plus, examinarea probelor materiale astfel strânse a fost înregistrată de autorități; aceste aspecte au fost prezentate reclamantului, au fost dezbătute de către părți și examinate de tribunalul militar în cadrul procedurii pe fond.

142. Rezultă că acest capăt de cerere este în mod vădit nefondat și trebuie respins în temeiul art. 35 § 3 și 4 din Convenție.

VII. Cu privire la pretinsa încălcare a art. 8 din Convenție

143. Reclamantul denunță încălcarea dreptului său la respectarea vieții sale private prin interceptarea discuției sale cu B.E. din 1 iulie 2001. Acesta invocă art. 8 din Convenție, care prevede următoarele:

„1. Orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private și de familie, a domiciliului său și a corespondenței sale.

2. Nu este admis amestecul unei autorități publice în exercitarea acestui drept decât în măsura în care acest amestec este prevăzut de lege și dacă constituie o măsură care, într-o societate democratică, este necesară pentru securitatea națională, siguranța publică, bunăstarea economică a țării, apărarea ordinii și prevenirea faptelor penale, protejarea sănătății sau a moralei ori protejarea drepturilor și libertăților altora.”

144. Guvernul invocă tardivitatea acestui capăt de cerere, susținând că, în măsura în care la vremea faptelor nu exista un recurs efectiv pentru a contesta în fața autorităților naționale legalitatea acestui tip de interceptare, reclamantul ar fi trebuit să sesizeze Curții acest capăt de cerere în termen de 6 luni de la efectuarea acesteia, respectiv 1 iulie 2001.

145. Reclamantul nu a prezentat observații asupra acestui punct.

146. Curtea reamintește că, în conformitate cu art. 35 § 1 din Convenție, nu poate fi sesizată decât în termen de 6 luni începând cu data hotărârii definitive pronunțate în cadrul normal al epuizării căilor de atac interne în măsură să ofere un mijloc eficace și suficient pentru a redresa încălcările care constituie obiectul cererii. În lipsa unei căi de atac interne eficiente, termenul de 6 luni prevăzut la art. 35 § 1 curge de la data actului sau a hotărârii

incriminate, iar în caz de situație continuă, acesta curge de la încetarea acesteia [*Mujea*, citată anterior, și *Florica împotriva României* (decizie) nr. 49.781/99, 10 iunie 2003].

147. De asemenea, Curtea observă că a examinat deja dispozițiile legale în materie de interceptare a convorbirilor existente în România anterior modificării C. proc. pen. prin Legea nr. 281/2003, într-o cauză în care a constatat că examinarea detaliată a cerințelor legislației românești aplicabile și a obstacolelor de fapt potențial întâmpinate de o persoană care se consideră lezată de o măsură de interceptare a comunicărilor sale denotă deficiențe incompatibile cu nivelul minim de protecție vizat de preeminența dreptului într-o societate democratică (*Dumitru Popescu*, citată anterior, pct. 69 *in fine* și urm.). Curtea a constatat ulterior absența, la vremea respectivă, a unui control a priori al autorizației acordate unui procuror de către un judecător sau o altă autoritate independentă, precum și a unui control a posteriori al temeiniciei autorizației în cauză (*Dumitru Popescu*, citată anterior, pct. 72-76). Prin urmare, la momentul respectiv, nu exista cale de atac efectivă pentru a contesta la nivel național amestecul în dreptul reclamantului la respectarea vieții sale private prin interceptarea discuției sale cu B.E. În consecință, reclamantul ar fi trebuit să sesizeze Curții acest capăt de cerere în termen de 6 luni de la încetarea situației incriminate.

148. Cu toate acestea, Curtea nu se poate alinia poziției Guvernului, potrivit căreia termenul de 6 luni începe să curgă de la data efectuării înregistrării în litigiu. În opinia Curții, trebuie luat în considerare faptul că, în principiu, înregistrarea discuțiilor se face fără știința persoanelor implicate și că acestea din urmă nu sunt avertizate de existența înregistrărilor decât odată cu comunicarea existenței unei urmăriri penale începute împotriva lor. Prin urmare, Curtea consideră că termenul de 6 luni începe să curgă din momentul în care persoana respectivă a aflat de existența înregistrărilor în cauză, moment care trebuie stabilit în funcție de circumstanțele fiecărei cauze.

149. În speță, reclamantul nu a indicat momentul în care a luat cunoștință de înregistrarea discuțiilor sale cu B.E. Cu toate acestea, din dosar reiese că, la 9 august 2001, procurorul militar însărcinat cu cauza i-a prezentat reclamantului, în prezența avocatului său, dosarul de urmărire. În dosar existau informații privind existența înregistrării în litigiu. În plus, în rechizitoriul întocmit de parchet la 15 august 2001 existau referiri la existența înregistrării respective.

150. În consecință, în absența unui recurs efectiv la nivel național pentru a contesta prezumtiva atingere adusă dreptului său la respectarea vieții sale private prin interceptarea discuției sale cu B.E., reclamantul ar fi trebuit să sesizeze acest capăt de cerere Curții în termen de 6 luni de la data la care a aflat de existența înregistrării în litigiu, respectiv de la 9 august 2001, cu ocazia primei prezentări a dosarului de urmărire penală. Reclamantul a sesizat Curtea cu acest capăt de cerere la 15 aprilie 2002, adică la peste 6 luni de la încetarea situației în litigiu.

151. În consecință, este necesar să se admită excepția Guvernului și să se respingă acest capăt de cerere ca tardiv, în temeiul art. 35 § 1 și 4 din Convenție.

VIII. Cu privire la pretinsa încălcare a art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție

152. Reclamantul se plânge de faptul că bunurile puse sub sigiliu de către autorități în timpul percheziției din 2 iulie 2001 nu i-au fost restituite ulterior. Acesta invocă art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, redactat după cum urmează:

„ Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

Dispozițiile precedente nu aduc atingere dreptului statelor de a adopta legile pe care le consideră necesare pentru a reglementa folosința bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuții sau a amenzilor.”

A. Cu privire la admisibilitate

153. Guvernul invocă neepuizarea căilor de atac interne de către reclamant, susținând că acesta nu a folosit calea prevăzută la art. 168 și 169 din C. proc. pen., care reglementează măsurile asigurătorii și restituirea lucrurilor care au făcut obiectul infracțiunii.

154. Reclamantul consideră că nu a fost eficientă calea de recurs indicată de Guvern, în măsura în care în speță nu s-a luat nicio măsură asiguratorie împotriva lucrurilor puse sub sechestru în timpul percheziției.

155. Curtea reiterează principiul menționat deja la punctul anterior, potrivit căruia, în temeiul dispozițiilor art. 35 din Convenție, nu poate fi sesizată decât după epuizarea căilor de atac interne referitoare la încălcarea incriminată. Aceasta observă apoi că, potrivit dosarului, lucrurile puse sub sechestru de către anchetatori în timpul percheziției domiciliare nu au făcut obiectul unui sechestru printr-o hotărâre judecătorească pentru ca acea cale de atac invocată de Guvern să fie considerată un recurs efectiv în cazul reclamantului [*a contrario*, *Rosengren împotriva României* (decizie), nr. 70.786/01, 4 mai 2006]. Reclamantul a prezentat pretențiile sale autorităților naționale pe tot parcursul procedurii penale, solicitând restituirea lor, dat fiind că lucrurile respective nu erau relevante pentru cauză. Chiar dacă nu a menționat expres art. 109 din C. proc. pen., este evident că, dată fiind modalitatea de formulare a capătului său de cerere invocat în fața instanțelor naționale, acesta își întemeia cererea pe art. 109 din C. proc. pen., citat anterior. În aceste împrejurări, Curtea consideră că nu i se poate cere reclamantului epuizarea altor căi de atac (*Borjonov împotriva României*, nr. 18.274/04, 22 ianuarie 2009, pct. 54). Prin urmare, excepția de neepuizare invocată de Guvern nu poate fi reținută.

156. De altfel, Curtea constată că acest capăt de cerere nu este în mod evident nefondat în sensul art. 35 § 3 din Convenție. În plus, aceasta subliniază că nu prezintă niciun alt motiv de inadmisibilitate. Este necesar așadar să fie declarat admisibil.

B. Cu privire la fond

157. Reclamantul consideră că, în măsura în care obiectele ridicate în urma percheziției nu erau relevante pentru cauză, organul de urmărire penală avea obligația să i le

restituie. Însă, deși le-a solicitat în cursul procedurii penale, instanțele interne nu au examinat deloc cererea sa.

158. Guvernul s-a limitat la a preciza că reclamantul nu epuizase căile de atac interne.

159. Curtea reamintește că reținerea sau punerea sub sechestru a obiectelor de către autoritățile judecătorești în cadrul unei proceduri penale se examinează din perspectiva dreptului statului de a reglementa folosința bunurilor conform interesului general, în sensul celui de al doilea paragraf de la art. 1 din Protocolul nr. 1 [*Smirnov împotriva Rusiei*, nr. 71.362/01, pct. 54 CEDO 2007-VII, *Adamczyk împotriva Poloniei* (decizie), nr. 28.551/04, 7 noiembrie 2006, precum și *Borjonov*, citată anterior, pct. 57]. Aceasta constată că, în speță, sechestrul urmărea nu să îl priveze pe reclamant de obiectele sale, ci doar să îl împiedice temporar să facă uz de acestea, până la încheierea procedurii penale.

160. Curtea observă că ridicarea obiectelor în litigiu avea temei legal, respectiv art. 108 din C. proc. pen., care reglementează percheziția. În această privință, Curtea admite că ridicarea și confiscarea obiectelor care sunt mijloace de probă ale unei infracțiuni pot fi necesare în interesul bunei administrări a justiției, care constituie un scop legitim ce ține de „interesul general” al comunității (*mutatis mutandis*, *Smirnov*, citată anterior, pct. 57).

161. Totuși, Curtea amintește că trebuie să existe un raport rezonabil de proporționalitate între mijlocul folosit și scopul urmărit prin măsurile eventual aplicate de stat, inclusiv cele destinate controlării folosirii proprietății individuale. Această cerință se exprimă în noțiunea de „echilibru just” între imperativele interesului general al comunității, pe de o parte, și exigențele apărării drepturilor fundamentale ale omului, pe de altă parte (*Smirnov*, citată anterior, pct. 57). Pe de altă parte, în ciuda faptului că art. 1 din Protocolul nr. 1 nu menționează nimic în materie de cerințe procedurale, procedurile aplicabile în speță trebuie, de asemenea, să ofere persoanei respective o ocazie adecvată pentru a-și expune cauza în fața autorităților competente pentru a contesta în mod efectiv măsurile care aduc atingere drepturilor garantate de această dispoziție. Pentru a se asigura de respectarea acestei condiții, procedurile aplicabile trebuie analizate din punct de vedere general (*Zehentner împotriva Austriei*, nr. 20.082/02, pct. 73, CEDO 2009-...).

162. Curtea observă că art. 109 din C. proc. pen. prevedea că obiectele predate sau ridicate în urma percheziției și care, în urma examinării, se dovedesc a nu avea legătură cu cauza se restituie persoanei căreia îi aparțin. În ceea ce privește obiectele reclamantului confiscate în urma percheziției domiciliare, tribunalul militar a notat, în Hotărârea din 7 iunie 2002, că acestea nu constituiau probe sau indicii în cauză (*supra*, pct. 19). Deși reclamantul a solicitat în memoriile sale în apel și în recurs restituirea obiectelor respective, instanțele naționale nu au soluționat cererea sa. Fără a prejudeca orice decizie pe care instanțele naționale ar fi putut-o lua referitor la obiectele în cauză, este suficient pentru Curte să constate că, deși legea națională a instituit un mecanism care îi permite reclamantului să solicite restituirea acestora, în speță, acest mecanism nu a fost eficace.

163. Ținând seama de cele de mai sus, Curtea constată că autoritățile naționale nu au menținut un „echilibru just” între imperativele interesului general și exigențele apărării

dreptului reclamantului la respectarea bunurilor sale. În consecință, a fost încălcat art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție.

IX. Cu privire la celelalte încălcări invocate

164. Invocând art. 3 din Convenție, reclamantul se plânge de faptul că nu a primit hrană și nu s-a putut odihni decât între 1 iulie 2001, ora 18,30, și 3 iulie 2001, ora 7,00. Citând art. 5 § 1 lit. a) și § 4 din Convenție, reclamantul se plânge că arestarea sa preventivă a fost prelungită la 18 octombrie 2001 de o instanță care nu avea această competență. Invocând art. 6 § 1, 2 și § 3 lit. a) din Convenție, reclamantul se plânge de durata procedurii, de faptul că prin afirmațiile sale din 26 aprilie 2002 judecătorul din cadrul tribunalului a adus atingere dreptului său la prezumția de nevinovăție și de faptul că nu a fost informat, în scurt timp, asupra acuzațiilor împotriva sa. În temeiul art. 8 din Convenție, acesta se plânge de ilegalitatea percheziției domiciliare din 2 iulie 2001 și de faptul că lista convorbirilor telefonice avute în perioada în litigiu a fost folosită ca probă de către instanțele naționale.

165. Ținând seama de toate elementele de care dispune și în măsura în care este competentă să se pronunțe cu privire la pretențiile formulate, Curtea nu a constatat nicio încălcare a drepturilor și libertăților garantate de articolele Convenției. Rezultă că acest capăt de cerere este în mod vădit nefondat și trebuie respins în temeiul art. 35 § 3 și 4 din Convenție.

X. Cu privire la aplicarea art. 41 din Convenție

166. În conformitate cu art. 41 din Convenție:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă.”

A. Prejudiciu

167. Reclamantul solicită 5.850.038,9 euro (*EUR*) și 8.997,3 lei românești (*RON*) cu titlu de prejudiciu moral suferit. Fără a prezenta documente justificative, acesta include suma de 350 EUR reprezentând valoarea obiectelor sale confiscate de parchet, pe care nu le-a putut recupera.

168. Guvernul consideră excesivă suma solicitată de reclamant cu titlu de prejudiciu moral.

169. Curtea subliniază că, în temeiul art. 60 din regulamentul Curții, reclamantul trebuie să prezinte pretențiile sale, evaluate și stabilite pe rubrici și însoțite de documentele justificative pertinente, în cadrul aceluiași termen care i-a fost acordat pentru depunerea observațiilor scrise; „dacă reclamantul nu respectă cerințele [...], poate respinge, în tot sau în parte, pretențiile sale“ (*Tendam împotriva Spaniei*, nr. 25.720/05, 13 iulie 2010, pct. 66).

170. În speță, singura bază care trebuie reținută pentru acordarea unei reparații echitabile o reprezintă constatarea unei încălcări a art. 5 § 3 din Convenție în ceea ce privește lipsa motivării relevante și suficiente a prelungirii arestării preventive a reclamantului ulterior Hotărârii din 14 septembrie 2001, precum și a art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție. Referitor la suma solicitată de reclamant ca reprezentând valoarea obiectelor confiscate, Curtea observă că reclamantul nu a prezentat documente justificative. Prin urmare, nu poate acorda nicio sumă cu acest titlu (*Borjonov*, citată anterior, pct. 68). Curtea consideră totuși că reclamantul a suferit în mod cert un prejudiciu moral. Pronunțându-se în echitate, în conformitate cu art. 41 din Convenție, trebuie să i se acorde reclamantului 5.200 EUR cu titlu de prejudiciu moral.

B. Cheltuieli de judecată

171. De asemenea, reclamantul solicită 8.997,3 RON și 38,9 EUR pentru cheltuielile de judecată suportate în fața instanțelor interne și a Curții. Acesta transmite documente justificative pentru o parte din sumă.

172. Guvernul observă că numai o parte din suma solicitată este justificată prin documente relevante.

173. Conform jurisprudenței Curții, un reclamant nu poate obține rambursarea cheltuielilor sale de judecată decât în măsura în care se stabilește caracterul real, necesar și rezonabil al sumelor. În speță, ținând seama de documentele de care dispune și de criteriile menționate anterior, Curtea consideră că este rezonabil să acorde reclamantului suma de 1.000 EUR pentru toate cheltuielile.

C. Dobânzi moratorii

174. Curtea consideră necesar ca rata dobânzilor moratorii să se întemeieze pe rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană, majorată cu 3 puncte procentuale.

PENTRU ACESTE MOTIVE,

CURTEA:

1. declară, în unanimitate, cererea admisibilă în ceea ce privește capetele de cerere întemeiate pe art. 5 § 3 din Convenție cu privire la nemotivarea arestării preventive și pe art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție;

2. declară, cu majoritate, cererea inadmisibilă pentru celelalte capete de cerere;

3. hotărăște, cu 6 voturi la unu, că a fost încălcat art. 5 § 3 din Convenție în perioada ulterioară Hotărârii tribunalului militar din 14 septembrie 2001;

4. hotărăște, în unanimitate, că a fost încălcat art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție;

5. hotărăște, cu 6 voturi la unu:

a) că statul pârât trebuie să îi plătească reclamantului, în termen de 3 luni de la data rămânerii definitive a hotărârii, în conformitate cu art. 44 § 2 din Convenție, suma de 5.200 EUR (cinci mii două sute de euro) pentru prejudiciul moral și 1.000 EUR (o mie de euro) pentru cheltuielile de judecată, care trebuie convertită în moneda națională a statului pârât la rata de schimb aplicabilă la data plății, plus orice sumă ce poate fi datorată cu titlu de impozit;

b) că, de la expirarea termenului menționat și până la efectuarea plății, aceste sume trebuie majorate cu o dobândă simplă, la o rată egală cu rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană, aplicabilă pe parcursul acestei perioade și majorată cu 3 puncte procentuale;

6. respinge, în unanimitate, cererea de acordare a unei reparații echitabile pentru celelalte capete de cerere.

Redactată în limba franceză, apoi comunicată în scris, la 15 martie 2011, în temeiul art. 77 § 2 și 3 din Regulament.

Josep Casadevall, Santiago Quesada,

președinte grefier

În conformitate cu art. 45 § 2 din Convenție și cu art. 74 § 2 din regulament, la prezenta hotărâre este anexată opinia parțial separată a judecătorului Myjer.

Opinia parțial separată a judecătorului Myjer

Nu am votat precum colegii mei privind încălcarea art. 5 § 3. Din acest motiv nu am votat nici pentru acordarea unei sume de bani cu titlu de prejudiciu.

În speță, reclamantul, ofițer de poliție judiciară, a fost arestat pentru luare de mită. În mod incontestabil, aceste fapte au cauzat indignarea publicului. Prim-ministrul român în persoană și-a exprimat cu această ocazie preocupările privind problema „disciplinei în cadrul Poliției Române” (pct. 39 din hotărâre), iar cazul a avut un mare ecou în mass-media (pct. 40 și 41 din hotărâre).

Atunci când reclamantul a fost arestat preventiv și a contestat această măsură, apoi când a avut loc prelungirea arestării preventive, tribunalul militar a reiterat inițial mai mult sau mai puțin condițiile referitoare la arestarea preventivă din Codul de procedură penală al României. Dat fiind că, în speță, „motivele plauzibile pentru a suspecta” pe reclamant au rămas valabile pe tot parcursul procesului, eu consider, ca și colegii mei, că în acest stadiu motivele invocate de tribunalul militar erau relevante și suficiente (pct. 85 din hotărâre). Totuși, câteva luni mai târziu, la 19 noiembrie 2001, tribunalul militar a declarat expres că motivul principal pentru prelungirea arestării preventive îl constituia pericolul pe care reclamantul îl reprezenta pentru ordinea publică [a se vedea art. 148 lit. h) din Codul de

procedură penală]: „[Măsura arestării inculpatului poate fi luată dacă] inculpatul a săvârșit o infracțiune pentru care legea prevede pedeapsa închisorii mai mare de 2 ani, iar lăsarea sa în libertate ar prezenta un pericol pentru ordinea publică“, urmând raționamentul potrivit căruia „faptele fuseseră mediatizate și avuseseră un impact negativ asupra opiniei publice, în legătură cu modul în care polițiștii au înțeles să își exercite profesia“. Astfel, tribunalul militar a explicat clar că, în această cauză specială, impactul asupra opiniei publice și aspectele referitoare la profesia de polițist a acuzatului au fost invocate ca elemente constitutive ale pericolului pentru ordinea publică. Din acest motiv nu subscriu la opinia majorității, prezentată la pct. 86 din hotărâre: „se impune constatarea că, din 14 septembrie 2001, instanțele naționale nu au mai oferit motive concrete pentru a justifica necesitatea prelungirii măsurii arestării preventive a reclamantului“.

Având în vedere durata totală a perioadei în cauză (11 luni și 5 zile), consider că, în împrejurările specifice ale cauzei, acest raționament era suficient și că nu era necesar să se mai invoce argumentul conform căruia, odată cu trecerea timpului, pericolul pentru ordinea publică exista în continuare.

Atunci când pericolul pentru ordinea publică există în continuare, este greu de întrevăzut cum se pot aplica măsurile alternative prevăzute de legislația națională (așa cum se precizează la pct. 87 din hotărâre).